

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-170-06

Druk nr 1286

Warszawa, 22 grudnia 2006 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o biegłych w postępowaniu sądowym
oraz w innych postępowaniach
prowadzonych na podstawie ustaw wraz z
projektami aktów wykonawczych.**

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Ponadto uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

(-) Jarosław Kaczyński

U S T A W A
z dnia

**o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach
prowadzonych na podstawie ustaw**

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa warunki, tryb nabywania i utraty prawa do wykonywania czynności biegłego przez osoby fizyczne, warunki, tryb nabywania i utraty prawa do sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe lub specjalistyczne, zasady wykonywania czynności biegłego oraz zasady sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe lub specjalistyczne.

Art. 2. Czynności biegłego w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw mogą wykonywać osoby fizyczne, zwane dalej „biegłymi”, wpisane na ogólnokrajową listę biegłych, zwaną dalej „listą biegłych”.

Art. 3. Prawo do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw mają też instytucje naukowe lub specjalistyczne, choćby nie posiadały osobowości prawnej, zwane dalej „instytucjami naukowymi lub specjalistycznymi”, jeżeli uzyskały wpis do ogólnokrajowego wykazu, zwanego dalej „wykazem instytucji naukowych i specjalistycznych”.

Art. 4. 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza gdy powołanie biegłego jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, do wykonywania czynności biegłego w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw może być powołana osoba niewpisana na listę biegłych, o której wiadomo, że ma odpowiednią wiedzę w danej dziedzinie, zwana dalej „osobą wykonującą czynności biegłego”.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do instytucji naukowych lub specjalistycznych.

3. Osoba wykonująca czynności biegłego powinna spełniać wymogi, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 4-8.

Art. 5. 1. Przed dopuszczeniem do czynności biegłego osoby wykonującej czynności biegłego właściwy sąd lub prokurator może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o wystąpienie do Policji o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do tej osoby. We wniosku należy określić powody, dla których przeprowadzenie wywiadu środowiskowego jest wskazane.

2. Wynik wywiadu środowiskowego zawiera:

- 1) imię i nazwisko przeprowadzającego wywiad;
- 2) imię i nazwisko osoby wykonującej czynności biegłego;
- 3) zakres zdolności do czynności prawnych tej osoby;
- 4) informacje o prowadzeniu przeciwko tej osobie postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) informacje o podleganiu zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której ta osoba może wykonywać czynności biegłego;
- 6) dokładne informacje o sytuacji rodzinnej oraz środowisku tej osoby, w tym o jej kontaktach ze środowiskami lub osobami, które mogą wpływać na ocenę jej bezstronności jako biegłego oraz ocenę postawy etycznej;
- 7) informacje o stanie majątkowym i źródłach dochodu tej osoby;
- 8) informacje o nadużywaniu przez tę osobę alkoholu, środków odurzających, środków zastępczych lub substancji psychotropowych;
- 9) inne okoliczności faktyczne.

Art. 6. Jeżeli do wykonywania czynności biegłego, o których mowa w art. 4 ust. 1, powołano instytucję naukową lub specjalistyczną niewpisaną do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, do osób zatrudnionych w tej instytucji, powołanych do sporządzania i wydawania opinii stosuje się odpowiednio przepisy art. 5.

Art. 7. Czynności biegłego związane z dostępem do informacji niejawnych wykonuje osoba dopuszczona do informacji niejawnych zgodnie z przepisami ustawy z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 149, poz. 1078).

Art. 8. Tytuł „biegły” podlega ochronie prawnej.

Art. 9. W zakresie nieuregulowanym w ustawie w sprawach o wpis na listę biegłych oraz do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, zawieszenia biegłego w wykonywaniu czynności i skreślenia z listy biegłych oraz zawieszenia uprawnień instytucji naukowej lub specjalistycznej i skreślenia jej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

Rozdział 2

Biegli

Art. 10. 1. Wpis na listę biegłych może uzyskać osoba fizyczna, która:

- 1) ma obywatelstwo polskie albo obywatelstwo jednego z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub, na zasadach wzajemności, obywatelstwo innego państwa;
- 2) zna język polski;
- 3) nie ukończyła 70 lat;
- 4) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 5) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 6) nie jest prowadzone przeciwko niej postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 7) posiada nieposzlakowaną opinię;

- 8) nie podlega zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego;
- 9) posiada teoretyczne wiadomości specjalne w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego i przez okres co najmniej 5 lat wykonywała praktykę zawodową;
- 10) posiada uprawnienia do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego;
- 11) posiada wiedzę, w zakresie postępowania sądowego prowadzonego na podstawie ustawy, niezbędną do występowania w sprawach, w których może wykonywać czynności biegłego.

2. Osoba wpisana na listę biegłych może używać tytułu „biegły” jedynie w postępowaniu, w którym została powołana do wydania opinii albo wykonania przewidzianej w ustawie innej czynności.

Art. 11. 1. Policja, na wniosek Ministra Sprawiedliwości, przeprowadza wywiad środowiskowy w stosunku do osoby fizycznej ubiegającej się o wpis na listę biegłych.

2. Wynik wywiadu środowiskowego zawiera:

- 1) imię i nazwisko przeprowadzającego wywiad;
- 2) imię i nazwisko osoby ubiegającej się o wpis;
- 3) zakres zdolności do czynności prawnych tej osoby;
- 4) informacje o prowadzeniu przeciwko tej osobie postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) informacje o podleganiu zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego;
- 6) dokładne informacje o sytuacji rodzinnej oraz środowisku tej osoby, w tym o jej kontaktach ze środowiskami lub osobami,

które mogą wpływać na ocenę jej bezstronności jako biegłego oraz ocenę postawy etycznej;

- 7) informacje o stanie majątkowym i źródłach dochodu tej osoby;
- 8) informacje o nadużywaniu przez tę osobę alkoholu, środków odurzających, środków zastępczych lub substancji psychotropowych;
- 9) inne okoliczności faktyczne.

Art. 12. 1. Listę biegłych prowadzi Minister Sprawiedliwości.

2. Wpis na listę biegłych obejmuje:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku cudzoziemców nieposiadających numeru PESEL datę i miejsce urodzenia;
- 3) miejsce zamieszkania;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) obywatelstwo;
- 6) dziedzinę i specjalność biegłego;
- 7) informację o uzyskanych stopniach naukowych, tytule naukowym, stopniach w zakresie sztuki, tytule w zakresie sztuki albo innych stopniach lub tytułach uzyskanych w określonej dziedzinie;
- 8) datę wpisu;
- 9) oznaczenie okresu ważności wpisu;
- 10) datę i okres zawieszenia w wykonywaniu czynności biegłego;
- 11) datę skreślenia biegłego z listy biegłych.

3. Biegły ma obowiązek zgłoszenia zmiany danych objętych wpisem na listę biegłych w terminie 30 dni od dnia, w którym powstały okoliczności uza-

sadniające zgłoszenie zmiany. Do zgłoszenia biegły załącza lub przedstawia dokumenty będące podstawą zmiany danych objętych wpisem.

4. Niezgłoszenie zmiany danych objętych wpisem w terminie, o którym mowa w ust. 3, stanowi podstawę do zawieszenia w wykonywaniu czynności biegłego na czas niezbędny do ich uzupełnienia uzgodniony z biegłym; nieuzupełnienie danych w terminie zawieszenia stanowi podstawę do skreślenia biegłego z listy biegłych.

Art. 13. Wpis na listę biegłych następuje na wniosek osoby fizycznej ubiegającej się o wpis.

Art. 14. 1. Wniosek o wpis na listę biegłych powinien zawierać informacje, o których mowa w art. 12 ust. 2 pkt 1-7.

2. Do wniosku dołącza się:

- 1) dane o niekaralności;
- 2) oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko wnioskodawcy postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 3) dokumenty potwierdzające posiadanie teoretycznych wiadomości specjalnych, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9, w szczególności dyplom ukończenia określonego kierunku studiów wyższych, studiów podyplomowych, dyplom ukończenia specjalistycznego szkolenia zawodowego w danej dziedzinie lub zaświadczenie o złożeniu egzaminu specjalistycznego, oraz dokumenty potwierdzające wykonywanie przez okres co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w dziedzinie objętej wnioskiem;
- 4) dokumenty potwierdzające posiadanie odpowiednich uprawnień w dziedzinach, w których uzyskanie uprawnień zawodowych jest regulowane odrębnymi przepisami;
- 5) informację o wcześniejszym wykonywaniu czynności biegłego wraz z opiniami prezesów sądów okręgowych w okrę-

gach, w których biegły sądowy wydawał opinie za okres ostatnich 5 lat;

- 6) rekomendację właściwej instytucji, samorządu lub stowarzyszenia zawodowego lub pracodawcy, u którego biegły jest zatrudniony w swojej specjalności;
- 7) inne dokumenty, które mogą mieć wpływ na ocenę kwalifikacji wnioskodawcy do wykonywania czynności biegłego oraz dokumenty pozwalające ocenić dorobek zawodowy wnioskodawcy, w szczególności odpisy wcześniej sporządzanych opinii;
- 8) dowód uiszczenia opłaty od wniosku o wpis na listę biegłych.

3. Jeżeli w dziedzinie, w której osoba fizyczna wykonuje praktykę zawodową, nie są przewidziane jakiegokolwiek uprawnienia, można poprzestać na dołączeniu do wniosku dokumentu potwierdzającego wykonywanie przez okres co najmniej 5 lat praktyki zawodowej w tej dziedzinie.

4. Minister Sprawiedliwości może odstąpić od wymogu złożenia przez wnioskodawcę rekomendacji, o której mowa w ust. 2 pkt 6, jeżeli w danej dziedzinie brak podmiotu uprawnionego do wydania rekomendacji albo uprawniony podmiot uchyla się od jej wydania.

Art. 15. 1. Wpis na listę biegłych następuje na okres 5 lat.

2. Wpis na listę biegłych jest ważny do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym upływa termin określony w ust. 1, liczony od daty wpisu.

Art. 16. 1. Do wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat, jeżeli nie nastąpiła przerwa w wykonywaniu czynności biegłego, biegły jest obowiązany dołączyć dokumenty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 1 i 2 oraz pkt 4-8, a także przedstawić dokumenty świadczące o doskonaleniu własnych kwalifikacji, zgodnie z obowiązkiem określonym w art. 44 ust. 1 pkt 2.

2. Do biegłego, o którym mowa w ust. 1, przepisy art. 11 stosuje się.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się najwcześniej na 6 miesięcy a najpóźniej na 3 miesiące przed upływem terminu ważności wpisu.

Art. 17. 1. Od wniosków, o których mowa w art. 14 ust. 1 i w art. 16 ust. 1, pobiera się opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz tryb wnoszenia opłat, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis na listę biegłych oraz faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat.

Art. 18. 1. Przy Ministrze Sprawiedliwości powołuje się Komisję Kwalifikacyjną, zwaną dalej „Komisją”, do opiniowania wniosków o wpis na listę biegłych oraz wniosków o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat, oceny wykonywania czynności przez biegłych w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw oraz wnioskowania do Ministra Sprawiedliwości o zawieszenie w wykonywaniu czynności biegłego albo skreślenie biegłego z listy biegłych, w skład której wchodzi przedstawiciele:

- 1) Ministra Sprawiedliwości;
- 2) ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania;
- 3) ministra właściwego do spraw finansów publicznych;
- 4) ministra właściwego do spraw gospodarki;
- 5) ministra właściwego do spraw transportu;
- 6) ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 7) ministra właściwego do spraw wewnętrznych;
- 8) ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 9) ministra właściwego do spraw nauki;
- 10) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- 11) ministra właściwego do spraw środowiska;
- 12) ministra właściwego do spraw budownictwa;

- 13) ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej;
- 14) ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej;
- 15) ministra właściwego do spraw pracy;
- 16) ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 17) ministra właściwego do spraw rolnictwa.

2. Komisja składa się z przewodniczącego, jego zastępcy, powoływanych przez Ministra Sprawiedliwości, oraz po jednym przedstawicielu ministrów, o których mowa w ust. 1 pkt 2-17.

3. Przewodniczący Komisji oraz jego zastępca są przedstawicielami Ministra Sprawiedliwości.

4. Do udziału w pracach Komisji mogą być zapraszani konsultanci będący przedstawicielami samorządów i stowarzyszeń zawodowych, instytucji i instytutów oraz innych naczelnych organów administracji państwowej.

5. Członkom Komisji oraz konsultantom, o których mowa w ust. 4, przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji oraz zwrot kosztów przejazdu i noclegów na zasadach określonych w przepisach o wysokości oraz warunkach ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

6. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania członków Komisji i konsultantów oraz powoływania i odwoływania członków Komisji, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego działania Komisji;
- 2) organizację, tryb i sposób działania Komisji, w tym sposób opiniowania przez Komisję wniosków o wpis na listę biegłych, sposób i kryteria oceny wykonywania czynności przez biegłych, a także sposób występowania o zawieszenie biegłego w wykonywaniu czynności albo skreślenie biegłego z listy

biegłych, mając na względzie potrzebę zapewnienia sprawnego działania Komisji;

- 3) wysokość oraz sposób wypłacania wynagrodzenia członkom Komisji oraz konsultantom, przyjmując, że wynagrodzenie członka Komisji za udział w posiedzeniu nie może przekroczyć 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej.

Art. 19. 1. Komisja opiniuje wniosek na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej z wnioskodawcą.

2. Jeżeli wniosek jest niekompletny, zawiera niepełne dane lub Komisja uzna, że należy dołączyć inne dokumenty, o których mowa w art. 14 ust. 2 pkt 7, Komisja zwraca się do wnioskodawcy o jego uzupełnienie we wskazanym terminie, uzgodnionym z wnioskodawcą. Nieuzupełnienie wniosku we wskazanym terminie stanowi podstawę do odmowy wpisu na listę biegłych.

3. W razie uzasadnionych wątpliwości co do spełnienia przez wnioskodawcę wymogów, określonych w art. 10 ust. 1 pkt 9-11, Komisja zwraca się do właściwej instytucji lub organu o weryfikację danych zawartych we wniosku.

4. Komisja może wezwać wnioskodawcę do sporządzenia nie więcej niż trzech próbnych opinii w zakresie specjalności objętej wnioskiem w celu potwierdzenia posiadanych kwalifikacji.

Art. 20. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, wpisuje albo odmawia wpisu na listę biegłych. Przed podjęciem decyzji Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

2. Decyzja o odmowie wpisu na listę biegłych nie stanowi przeszkody do ubiegania się o ponowny wpis na taką listę; wniosek złożony przed upływem 1 roku od ostatecznej decyzji o odmowie wpisu pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 21. Biegły wpisany na listę biegłych składa wobec Ministra Sprawiedliwości przyrzeczenie według następującej rotacji:

„Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że czynności biegłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej.”.

Art. 22. 1. Do dnia 31 marca każdego roku Minister Sprawiedliwości ogłasza, w formie obwieszczenia, listę biegłych w prowadzonym przez siebie dzienniku urzędowym.

2. Prezesi sądów powszechnych oraz prezesi sądów wojskowych udostępniają nieodpłatnie listę biegłych do powszechnego wglądu w miejscu do tego przeznaczonym, w siedzibie i godzinach pracy danego sądu.

3. Lista biegłych może być prowadzona także w formie elektronicznej; w takim przypadku udostępnienie listy biegłych następuje przez jej umieszczenie w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach podmiotowych Ministra Sprawiedliwości.

4. W obwieszczeniu i listach, o których mowa w ust. 1-3, nie zamieszcza się danych określonych w art. 12 ust. 2 pkt 2, 3 i 5.

Art. 23. 1. Lista biegłych jest prowadzona z uwzględnieniem podziału biegłych według dziedzin i specjalności.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, podstawowe dziedziny i specjalności biegłych, uwzględniane przy prowadzeniu listy biegłych, biorąc pod uwagę wymogi postępowań prowadzonych na podstawie ustaw.

Art. 24. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do spełniania przez biegłego wpisanego na listę wymogów zawartych w ustawie, Minister Sprawiedliwości zwraca się do Policji o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do tego biegłego. Przepis art. 11 ust. 2 stosuje się.

Art. 25. 1. Minister Sprawiedliwości zawiesza, w drodze decyzji, biegłego w wykonywaniu czynności, jeżeli:

- 1) jest prowadzone postępowanie o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie biegłego;

- 2) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie, w którym można orzec zakaz wykonywania zawodu w dziedzinie, w której biegły wykonuje czynności biegłego;
- 3) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie, w którym można orzec o cofnięciu uprawnień do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której biegły wykonuje czynności biegłego;
- 4) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) biegły nie dopełnił obowiązku określonego w art. 12 ust. 3.

2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić, w drodze decyzji, biegłego w wykonywaniu czynności, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam biegły z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko biegłemu jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 3) zostaną stwierdzone okoliczności wskazujące na nienależyte wykonywanie przez biegłego czynności, w szczególności wydania opinii wadliwie lub nierzetelnie, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem.

3. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

4. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, trwa do czasu ustania przyczyny zawieszenia, nie dłużej niż do upływu okresu ważności wpisu.

Art. 26. W okresie zawieszenia Minister Sprawiedliwości może, na uzasadniony wniosek biegłego, uchylić decyzję, o której mowa w art. 25 ust. 1 lub 2. Przed podjęciem decyzji Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

Art. 27. 1. Minister Sprawiedliwości skreśla, w drodze decyzji, biegłego z listy biegłych, w przypadku:

- 1) śmierci biegłego;
- 2) wniosku biegłego o skreślenie z listy biegłych;
- 3) prawomocnego skazania biegłego za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 4) niespełniania przez biegłego wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 oraz pkt 7-11;
- 5) upływu okresu ważności wpisu, jeżeli biegły nie złożył wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat.

2. Minister Sprawiedliwości może skreślić, w drodze decyzji, biegłego z listy biegłych z innych ważnych powodów, w szczególności w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, w razie nieuzasadnionej odmowy wydania opinii albo wydania opinii nierzetelnej lub rażąco wadliwej, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem.

3. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

4. Minister Sprawiedliwości o zawieszeniu lub skreśleniu biegłego z listy biegłych informuje podmioty wymienione w art. 14 ust. 2 pkt 6.

Art. 28. 1. Podmiot prowadzący postępowanie na podstawie ustawy, który w ramach swojej kompetencji powziął wiadomość o okolicznościach wymienionych w art. 25 ust. 1 pkt 1-4 i ust. 2 pkt 3 oraz w art. 27 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2, zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o zawieszenie albo skreślenie biegłego

z listy biegłych w razie stwierdzenia okoliczności wymienionej odpowiednio w art. 25 ust. 2 pkt 3 albo w art. 27 ust. 2.

Art. 29. Biegły skreślony z listy może ubiegać się ponownie o wpis na listę biegłych nie wcześniej niż po upływie roku od skreślenia.

Rozdział 3

Instytucje naukowe i specjalistyczne

Art. 30. 1. Wykaz instytucji naukowych i specjalistycznych prowadzi Minister Sprawiedliwości.

2. Do dnia 31 marca każdego roku Minister Sprawiedliwości ogłasza, w formie obwieszczenia, wykaz instytucji naukowych i specjalistycznych w prowadzonym przez siebie dzienniku urzędowym.

3. Prezesi sądów powszechnych oraz prezesi sądów wojskowych udostępniają nieodpłatnie wykaz instytucji naukowych i specjalistycznych do powszechnego wglądu w miejscu do tego przeznaczonym, w siedzibie i godzinach pracy danego sądu.

4. Art. 22 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 31. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych może uzyskać instytucja naukowa lub specjalistyczna, która:

- 1) spełnia warunki organizacyjne i techniczne oraz posiada wyposażenie laboratoryjno-badawcze, niezbędne do samodzielnego prowadzenia badań i opracowywania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 2) w zakresie dziedziny i specjalności, w której instytucja naukowa lub specjalistyczna zamierza wydawać opinie, zatrudnia niezbędną do realizacji zadań liczbę osób spełniających wymogi, określone w art. 10 ust. 1, upoważnionych do sporządzania i wydawania w jej imieniu opinii.

Art. 32. 1. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych następuje w drodze decyzji, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego podmiotu. Do osób, o których mowa w art. 31 pkt 2, przepisy art. 11 stosuje się odpowiednio.

2. Komisja, za zgodą wnioskodawcy, może dokonać sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno-badawczego, o którym mowa w art. 31 pkt 1; wnioskodawca jest obowiązany udostępnić urządzenia techniczne oraz wyposażenie, a także dane o tych urządzeniach i wyposażeniu, niezbędne do przeprowadzenia sprawdzenia.

3. Sprawdzenia, o którym mowa w ust. 2, dokonują przedstawiciele Komisji wyznaczeni przez przewodniczącego Komisji oraz konsultant z naczelnego organu administracji państwowej zaproszony przez przewodniczącego Komisji.

Art. 33. Komisja opiniuje wniosek na podstawie dokumentów dołączonych do wniosku, po przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej z przedstawicielem instytucji naukowej lub specjalistycznej. Przepisy art. 19 ust. 2-4 stosuje się odpowiednio.

Art. 34. 1. Wniosek o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych zawiera:

- 1) nazwę oraz siedzibę instytucji naukowej lub specjalistycznej;
- 2) numer REGON lub numer identyfikacji podatkowej (NIP);
- 3) formę prawną prowadzonej działalności;
- 4) numer i datę wpisu do właściwego rejestru w przypadku obowiązku rejestracji prowadzonej działalności;
- 5) dziedziny i specjalności, w których instytucja naukowa lub specjalistyczna zamierza sporządzać i wydawać opinie;
- 6) zwięzły opis warunków organizacyjnych i technicznych oraz posiadanego wyposażenia laboratoryjno-badawczego;
- 7) listę osób uprawnionych do wydawania opinii w imieniu instytucji naukowej lub specjalistycznej, ze wskazaniem ich specjalności oraz potwierdzeniem spełnienia przez te osoby wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1;

- 8) stanowiska osób, o których mowa w pkt 7, zajmowane w instytucji naukowej lub specjalistycznej, ze wskazaniem formy zatrudnienia;
- 9) wykaz zewnętrznych testów kontroli jakości i kompetencji, w których bierze udział instytucja naukowa lub specjalistyczna, wraz z ewentualnymi certyfikatami uczestnictwa w nich;
- 10) dowód uiszczenia opłaty od wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

2. Minister Sprawiedliwości odstępuje od wymogu złożenia przez wnioskodawcę wykazu, o którym mowa w ust. 1 pkt 9, jeżeli w danej dziedzinie lub specjalności brak jest krajowych lub zagranicznych podmiotów przeprowadzających tego rodzaju testy.

Art. 35. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych obejmuje informacje, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt 1-5 i 7, a także datę jego dokonania, datę i przyczynę skreślenia instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych oraz datę, przyczynę i okres zawieszenia uprawnień instytucji naukowej lub specjalistycznej do wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy. Przepisy art. 12 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 36. Wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych następuje na okres 5 lat. Przepisy art. 15 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 37. Do wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych na okres kolejnych 5 lat, jeżeli nie nastąpiła przerwa w sporządzaniu i wydawaniu przez instytucję naukową lub specjalistyczną opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, instytucja naukowa lub specjalistyczna jest obowiązana dołączyć dokumenty wymienione w art. 34 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 7-9. Przepisy art. 11, art. 16 ust. 3 oraz art. 32 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 38. 1. Od wniosków, o których mowa w art. 32 ust. 1 i w art. 37, pobiera się opłatę stanowiącą dochód budżetu państwa.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wysokość oraz tryb wnoszenia opłat, o których mowa w ust. 1, mając na uwadze faktyczne

koszty rozpatrzenia wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych oraz faktyczne koszty rozpatrzenia wniosku o wpis do tego wykazu na okres kolejnych 5 lat.

Art. 39. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do spełniania przez osobę, o której mowa w art. 31 pkt 2, zatrudnioną w instytucji naukowej lub specjalistycznej wpisanej do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, wymogów zawartych w ustawie, Minister Sprawiedliwości zwraca się do Policji o przeprowadzenie wywiadu środowiskowego w stosunku do tej osoby. Przepisy art. 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 40. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, wpisuje lub odmawia dokonania wpisu do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych. Przepis art. 20 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

3. Odmowa dokonania wpisu, o której mowa w ust. 1, następuje, jeżeli wnioskodawca:

- 1) nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 31;
- 2) nie wyrazi zgody na sprawdzenie, o którym mowa w art. 32 ust. 2, albo, mimo wyrażenia zgody na dokonanie takiego sprawdzenia, uchyla się od niego.

Art. 41. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, zawiesza w całości lub w części uprawnienia instytucji naukowej lub specjalistycznej do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, jeżeli:

- 1) w sprawie instytucji naukowej lub specjalistycznej jest prowadzone postępowanie o wykreślenie z rejestru, o którym mowa w art. 34 ust. 1 pkt 4;
- 2) jest prowadzone postępowanie o częściowe albo całkowite ubezwłasnowolnienie osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2;

- 3) przeciwko osobie, o której mowa w art. 31 pkt 2, jest prowadzone postępowanie, w którym można orzec zakaz wykonywania zawodu albo cofnięcie uprawnień do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której osoba ta jest upoważniona do sporządzania i wydawania opinii w imieniu instytucji naukowej lub specjalistycznej;
- 4) przeciwko osobie, o której mowa w art. 31 pkt 2, jest prowadzone postępowanie w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

2. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, może zawiesić w całości lub w części, instytucję naukową lub specjalistyczną w uprawnieniach do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, jeżeli:

- 1) wniosła o to sama instytucja naukowa lub specjalistyczna z powodu długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej wydawanie opinii, w szczególności z powodu długotrwałej choroby osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2;
- 2) instytucja naukowa lub specjalistyczna nie wydaje opinii przez okres dłuższy niż jeden rok;
- 3) przeciwko osobie, o której mowa w art. 31 pkt 2, jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 4) zostaną stwierdzone okoliczności wskazujące na nienależyte wydawanie opinii przez instytucję naukową lub specjalistyczną, w szczególności opracowanie opinii wadliwie lub nierzetelnie, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem.

3. Zawieszenie, o którym mowa w ust. 1 lub 2, można ograniczyć do określonej dziedziny lub specjalności albo osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2; w takim przypadku uprawnienia zawiesza się częściowo.

4. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1 lub 2, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

5. W przypadkach określonych w ust. 1 i 2 przepisy art. 26 stosuje się odpowiednio.

Art. 42. 1. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, skreśla instytucję naukową lub specjalistyczną z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, w przypadku:

- 1) likwidacji instytucji naukowej lub specjalistycznej;
- 2) wniosku instytucji naukowej lub specjalistycznej o skreślenie z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych;
- 3) niespełniania warunków organizacyjnych i technicznych oraz nieposiadania wyposażenia laboratoryjno-badawczego, niezbędnego do samodzielnego prowadzenia badań i opracowywania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 4) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2;
- 5) niespełniania wymogów, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, 3 i 4 oraz pkt 7-11, przez osobę, o której mowa w art. 31 pkt 2;
- 6) niezatrudniania odpowiedniej liczby osób, o których mowa w art. 31 pkt 2;
- 7) upływu okresu ważności wpisu, jeżeli instytucja naukowa lub specjalistyczna nie złożyła wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych na okres kolejnych 5 lat.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli instytucja naukowa lub specjalistyczna nie wyrazi zgody na dokonanie sprawdzenia, o którym mowa w art.

32 ust. 2, albo, mimo wyrażenia zgody na dokonanie takiego sprawdzenia, uchyla się od niego.

3. Minister Sprawiedliwości, w drodze decyzji, może skreślić instytucję naukową lub specjalistyczną z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych z innych ważnych powodów, w szczególności w razie prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2, w razie nieuzasadnionej odmowy wydania opinii, wydania opinii nierzetelnej lub rażąco wadliwej, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem, a także wydania opinii niesamodzielnie.

4. Skreślenie, o którym mowa w ust. 1 lub 3, można ograniczyć do określonej dziedziny lub specjalności.

5. Przepis ust. 4 stosuje się odpowiednio do osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2.

6. Przed podjęciem decyzji, o której mowa w ust. 1-5, Minister Sprawiedliwości może zasięgnąć opinii Komisji.

Art. 43. 1. Podmiot prowadzący postępowanie na podstawie ustawy, który poweźmie w ramach swoich czynności wiadomość o okolicznościach wymienionych w art. 41 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2-4 i w art. 42 ust. 1 pkt 1 i 3-7 oraz ust. 3, zawiadamia o tym Ministra Sprawiedliwości.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może zwrócić się do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o zawieszenie albo skreślenie instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych w razie stwierdzenia okoliczności wymienionej odpowiednio w art. 41 ust. 2 pkt 4 albo w art. 42 ust. 3.

Rozdział 4

Zasady wykonywania czynności biegłego oraz zasady sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe lub specjalistyczne

Art. 44. 1. Biegły jest obowiązany do:

- 1) wykonywania czynności ze szczególną starannością i bezstronnością, zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa;
- 2) doskonalenia kwalifikacji w zakresie swojej specjalności;
- 3) znajomości obowiązujących przepisów prawa regulujących zasady udziału biegłego w postępowaniu, w którym może zostać powołany do wykonywania czynności biegłego.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób wykonujących czynności biegłego oraz osób, o których mowa w art. 31 pkt 2.

Art. 45. 1. Biegły oraz instytucja naukowa lub specjalistyczna wpisani, odpowiednio, na listę biegłych albo do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych są obowiązani do prowadzenia dokumentacji dotyczącej wydawanych opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw.

2. Dokumentacja, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać, w szczególności:

- 1) nazwę organu postępowania, który powołał biegłego albo instytucję naukową lub specjalistyczną;
- 2) sygnaturę akt sprawy, w której powołano biegłego albo instytucję naukową lub specjalistyczną;
- 3) datę zleconej opinii;
- 4) zakres opinii;
- 5) datę wydania opinii lub odmowy jej wydania.

3. Dokumentację, o której mowa w ust. 1, wraz z kopiami opinii przechowuje się przez okres 5 lat.

Art. 46. 1. Osoba wpisana na listę biegłych albo instytucja naukowa lub specjalistyczna wpisana do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych nie mogą odmówić wydania opinii w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, innego organu prowadzącego postępowanie przygotowawcze

oraz organów administracji publicznej, chyba że zachodzą przyczyny uzasadniające odmowę, w szczególności określone w przepisach regulujących dane postępowanie.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do osób wykonujących czynności biegłego.

Art. 47. Biegły, osoba wykonująca czynności biegłego oraz osoba, o której mowa w art. 31 pkt 2, przy wykonywaniu czynności biegłego, korzystają z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu.

Art. 48. 1. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego przysługuje prawo do wynagrodzenia za wydaną opinię.

2. Wynagrodzenie biegłego oraz osoby wykonującej czynności biegłego za wydaną opinię obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem.

3. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego przysługuje nadto zwrot udokumentowanych kosztów zużytych materiałów i innych wydatków niezbędnych do wydania opinii.

4. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego dokonującym czynności poza miejscem zamieszkania przysługuje prawo do zwrotu kosztów przejazdu, noclegów i diety na zasadach określonych w przepisach o wysokości oraz warunkach ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju. W przypadku wezwania w kilku sprawach na ten sam dzień zwrot kosztów i diety przyznaje się tylko raz.

5. Biegłemu oraz osobie wykonującej czynności biegłego wezwanym do sądu, również w przypadku nieskorzystania przez sąd z ich usług, przysługuje prawo do wynagrodzenia.

6. Przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do instytucji naukowych lub specjalistycznych, o ile przepis szczególny nie stanowi inaczej.

7. Instytucji naukowej lub specjalistycznej, w przypadku wydawania opinii związanej z poddaniem osoby pod obserwację, przysługuje zwrot kosztów pobytu

tej osoby, w szczególności kosztów: wyżywienia, świadczonych usług medycznych związanych wyłącznie z obserwacją oraz maksymalnie 15% narzutu z tytułu kosztów związanych z utrzymaniem instytucji naukowej lub specjalistycznej, do której dana osoba została skierowana na obserwację.

Art. 49. 1. Wysokość wynagrodzenia za wydaną opinię określa organ, który żądał jej wydania, mając na względzie czas i nakład pracy niezbędne do wydania opinii, a także stopień złożoności problemu będącego jej przedmiotem oraz warunki, w jakich opracowano opinię.

2. Organ, o którym mowa w ust. 1, orzeka także w przedmiocie zwrotu kosztów, o których mowa w art. 48 ust. 3 i 4.

3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych,
- 2) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu medycyny,
- 3) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu geodezji i kartografii,
- 4) wysokość i szczegółowe zasady wynagradzania biegłych oraz osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych za udział w czynności sądowej,
- 5) wysokość wynagrodzenia biegłych oraz osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych w przypadku wezwania do sądu i nieskorzystania z ich usług

– mając na względzie czas i nakład pracy niezbędne do wydania opinii, stopień złożoności problemu będącego jej przedmiotem, warunki, w jakich opracowano opinię, oraz posiadanie stopnia lub tytułu naukowego lub zawodowego.

Art. 50. Biegły, osoba wykonująca czynności biegłego oraz instytucja naukowa lub specjalistyczna zgłaszają żądanie przyznania im wynagrodzenia za wydaną opinię i innych należności do organu prowadzącego postępowanie, pod rygorem utraty prawa do ich uzyskania, w terminie 7 dni od dnia wydania opinii, a jeżeli byli wezwani na przesłuchanie lub do udziału w czynności procesowej prowadzonej przez organ, który żądał opinii, w terminie 3 dni od dnia zakończenia tej czynności.

Art. 51. 1. Wypłata wynagrodzenia za wydaną opinię i innych należności następuje niezwłocznie po zatwierdzeniu przez organ prowadzący postępowanie wyliczenia należności, przedłożonych przez biegłego, osobę wykonującą czynności biegłego albo instytucję naukową lub specjalistyczną.

2. Jeżeli opinia została opracowana nierzetelnie lub wadliwie, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez organ prowadzący postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem, wynagrodzenie może ulec stosownemu obniżeniu; w rażących przypadkach można odmówić przyznania wynagrodzenia za wydaną opinię.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 52. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 282 § 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 282. § 1. Biegły składa przed rozpoczęciem czynności przyrzeczenie w następującym brzmieniu:
„Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczy-

ście, że czynności biegłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej”.”;

2) art. 290 i 291 otrzymują brzmienie:

„Art. 290. § 1. Sąd może zażądać opinii odpowiedniej instytucji naukowej lub specjalistycznej. Sąd może zażądać od instytucji dodatkowych wyjaśnień pisemnych lub ustnych przez wyznaczoną do tego osobę, może też zarządzić złożenie dodatkowej opinii przez tę samą lub inną instytucję.

§ 2. W opinii instytucji należy wskazać osoby, które przeprowadziły badania i wydały opinię.

Art. 291. Instytucja naukowa lub specjalistyczna może żądać wynagrodzenia za wykonaną pracę i za stawiennictwo swoich przedstawicieli.”;

3) w art. 307 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Pobranie krwi i przesłanie jej do instytucji, o której mowa w art. 290, można zlecić biegłemu miejsca zamieszkania stron lub siedziby sądu.”.

Art. 53. W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231, z późn. zm.²⁾) uchyla się art. 28 ust. 2.

Art. 54. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 9, poz. 555, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 194 otrzymuje brzmienie:

„Art. 194. O dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego wydaje się postanowienie, w którym należy wskazać:

- 1) imię, nazwisko, specjalność biegłego lub biegłych, a w wypadku opinii instytucji naukowej lub specjalistycznej, w razie potrzeby, specjalność i kwalifikacje osób, które powinny wziąć udział w przeprowadzeniu ekspertyzy,
- 2) przedmiot i zakres ekspertyzy ze sformułowaniem, w miarę potrzeby, pytań szczegółowych,
- 3) termin dostarczenia opinii.”;

2) w art. 197 § 1 otrzymuje brzmienie:

§ 1. Biegły składa przyrzeczenie następującej treści: „Świadomy znaczenia moich słów i odpowiedzialności przed prawem, przyrzekam uroczyście, że czynności biegłego będę wykonywać sumiennie i bezstronnie, dochowując tajemnicy prawnie chronionej”.”;

3) w art. 200 w § 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) w wypadku opinii instytucji naukowej lub specjalistycznej – także pełną nazwę i siedzibę instytucji naukowej lub specjalistycznej,”.

Art. 55. W ustawie z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1548, z późn. zm.⁴⁾) w art. 24 w ust. 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) biegłych.”.

Art. 56. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070, z późn. zm.⁵⁾) w dziale IV uchyla się rozdział 6.

Art. 57. W ustawie z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 126, poz. 876) w art. 9 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wysokość wynagrodzenia i zwrot wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w danej sprawie oraz innych osób i instytucji, mając na względzie nakład pracy i kwalifikacje niezbędne do wykonywania zleconych przez sąd czynności oraz poziom wynagrodzeń uzyskiwanych przez pracowników wykonujących podobne zawody.”.

Art. 58. 1. Osoby, które na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskały uprawnienia biegłych sądowych, mogą być nadal powoływane do wykonywania czynności biegłego do czasu wydania decyzji w sprawie wpisu na listę biegłych, jeżeli w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy złożą wniosek o wpis na listę biegłych.

2. Biegły powołany w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy wykonuje czynności biegłego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Art. 59. W zakresie uregulowanym w niniejszej ustawie traci moc dekret z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2702).

Art. 60. Ustawa wchodzi w życie po upływie 9 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 18, który wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135,

Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711 i Nr 186, poz. 1379.

- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 167, poz. 1372, z 2003 r. Nr 80, poz. 719 i Nr 122, poz. 1143, z 2004 r. Nr 29, poz. 257, Nr 99, poz. 1001, Nr 152, poz. 1597 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 23, poz. 186, Nr 132, poz. 1110, Nr 155, poz. 1298 i Nr 179, poz. 1485 oraz z 2006 r. Nr 170, poz. 1217 i Nr 171, poz. 1225.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 240, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479 oraz z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013 i Nr 167, poz. 1192.
- ⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 i Nr 190, poz. 1864, z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 69, poz. 624, Nr 91, poz. 873, Nr 96, poz. 959, Nr 116, poz. 1206, Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2702, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 33, poz. 288, Nr 155, poz. 1298, Nr 169, poz. 1414 i Nr 267, poz. 2258 oraz z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 75, poz. 519, Nr 104, poz. 708, Nr 143, poz. 1027, Nr 144, poz. 1045, Nr 157, poz. 1119 i Nr 170, poz. 1218.
- ⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1787, z 2002 r. Nr 213, poz. 180, Nr 240, poz. 2052 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 228, poz. 2256, z 2004 r. Nr 130, poz. 1376, Nr 185, poz. 1907, Nr 34, poz. 304 i Nr 188, poz. 1838, z 2004 r. Nr 273, poz. 2703, Nr 273, poz. 2702, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1410, 1413 i 1417, Nr 178, poz. 1479 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 144, poz. 1044.

U Z A S A D N I E N I E

Część ogólna

W aktualnym stanie prawnym do biegłych oraz instytucji naukowych i specjalistycznych, uprawnionych do sporządzania i wydawania opinii na potrzeby postępowań prowadzonych na podstawie ustawy, mają zastosowanie przepisy dekretu z dnia 26 października 1950 r. o należnościach świadków, biegłych, stron w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 49, poz. 445 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2702) oraz wydanych na jego podstawie rozporządzeń Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254, z późn. zm.), z dnia 31 października 1989 r. w sprawie wynagradzania biegłych (tłumaczy) z zakresu daktyloskopii (Dz. U. Nr 64, poz. 292), a także przepis art. 157 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070) oraz wydane na podstawie art. 157 § 2 tej ustawy rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie biegłych sądowych (Dz. U. Nr 15, poz. 133).

Ustawy regulujące podstawowe tryby prowadzenia postępowań (Kodeks postępowania cywilnego, Kodeks postępowania karnego, Kodeks postępowania administracyjnego) zawierają w tym przedmiocie jedynie uregulowania dotyczące ściśle procedury i przesłanek zasięgnięcia opinii, tj. gdy zachodzi konieczność stwierdzenia okoliczności wymagających wiadomości specjalnych i jest to niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy.

Reasumując, w aktualnym stanie prawnym brak jest aktu prawnego rangi ustawowej, który normowałby w sposób kompleksowy zasady wydawania opinii przez biegłych – niezależnie od rodzaju postępowania sądowego, w którym oni występują.

Dotyczy to także sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe i specjalistyczne niezależnie od formy prawnej, w jakiej prowadzą one swoją działalność opiniodawczą.

Istniejące przepisy prawne zawierają uregulowania fragmentaryczne, równocześnie zaś są zdecydowanie nieaktualne, zupełnie niedostosowane do aktualnej sytuacji gospodarczej i obowiązującego systemu prawa.

Należy przykładowo wskazać, że dekret z 1950 r. o należnościach świadków, biegłych i stron w postępowaniu sądowym jest jednym z najstarszych obowiązujących w Polsce aktów prawnych.

Założeniem niniejszego projektu jest też stworzenie mechanizmów pozwalających na dobór fachowych, odpowiedzialnych i bezstronnych osób do wykonywania obowiązków biegłych w postępowaniu sądowym, co ma fundamentalne znaczenie dla właściwej realizacji zadań wymiaru sprawiedliwości.

Dotyczy to także wydawania opinii przez instytucje naukowe i specjalistyczne.

Należy bowiem mieć na uwadze, że rola biegłych w postępowaniach sądowych, wobec coraz bardziej skomplikowanych form życia społecznego, stosunków cywilno-gospodarczych, a także form przestępczości, „zbliża się do roli sędziego”. Biegły przedstawia opinię rozstrzygającą o określonych faktach, a kontrola jego argumentacji jest trudna, a czasem wręcz niemożliwa bez posiadania bardzo specjalistycznej wiedzy.

Jednak dotychczasowy sposób naboru biegłych, w oparciu o tryb przewidziany w powołanym na wstępie rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r., nie gwarantuje ani fachowości, ani odpowiedzialności, ani też bezstronności biegłych.

W obowiązującym stanie prawnym biegłymi zostają bowiem głównie osoby, które same zgłaszają swój akces, licząc na określone korzyści, jakie może im przynieść tytuł biegłego.

Jedyną formą sprawdzenia tych osób jest zasięgnięcie opinii ich zakładu pracy lub organizacji zawodowej, a posiadane wiadomości specjalne wykazują tylko dokumentami. Poza tym ocena, czy posiadane wiadomości specjalne zostały dostatecznie wykazane, należy do prezesa sądu okręgowego, który, rzecz jasna, nie posiada wiedzy umożliwiającej dokonanie merytorycznej oceny.

Wszystkim dotychczasowym mankamentom ma zaradzić, jak się zakłada, projektowana ustawa, w której nacisk położono na wszechstronne sprawdzenie fachowości osób fizycznych oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych ubiegających się o prawo do wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy, także weryfikację ich fachowości w praktyce. Zakłada się też weryfikowanie tego uprawnienia w trakcie wydawania opinii przez te podmioty.

Projektowana ustawa zakłada, że we wszystkich postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw wybór biegłych będzie następował wyłącznie z listy prowadzonej przez Ministra Sprawiedliwości.

Uregulowania szczegółowe

Projektowaną ustawę podzielono na rozdziały zawierające przepisy określające status biegłych indywidualnych (rozdział 2 art. 10-29), status biegłych „instytucjonalnych” (rozdział 3 art. 30-43), przepisy odnoszące się do obu tych grup biegłych, określające zasady wykonywania czynności biegłego oraz zasady sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe i specjalistyczne (rozdział 4 art. 44-51). Dodatkowo, w rozdziale 1 (art. 1-8) zawarto przepisy ogólne, natomiast w rozdziale 5, ostatnim, (art. 52-60) zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe.

Przechodząc do omawiania szczegółowych rozwiązań projektowanej ustawy, przede wszystkim rozstrzygnięto, że biegły to osoba fizyczna wykonująca czynności biegłego w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy (art. 1).

Przyjęto, że o powołaniu w charakterze biegłego decyduje sąd lub inny organ, który wydaje w tym przedmiocie stosowne postanowienie, przy czym projekt zakłada, że co do zasady, czynności biegłego mogą wykonywać wyłącznie osoby fizyczne wpisane na ogólnokrajową listę biegłych sądowych, prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości, zwaną dalej „listą biegłych” (art. 2).

Założono też, że prawo do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy miałyby również instytucje naukowe i specjalistyczne, choćby nie posiadały osobowości prawnej, zwane dalej „instytucjami naukowymi lub specjalistycznymi”, wpisane do ogólnokrajowego wykazu prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości, zwanego dalej „wykazem instytucji naukowych i specjalistycznych” (art. 3).

W projekcie przyjmuje się, że czynności biegłych mogłyby wykonywać także osoby fizyczne niewpisane na listę biegłych, o których wiadomo, że mają odpowiednią wiedzę w danej dziedzinie i pod warunkiem, że spełniałyby wymogi niezbędne do uzyskania takiego wpisu, z wyjątkiem wymogu znajomości języka polskiego oraz wymogu nieukończenia wieku 70 lat (art. 4 ust. 3). Uregulowanie to pozwala na uzyskanie opinii biegłych tzw. ad hoc, wówczas gdy zachodzi potrzeba dotarcia do wiedzy szczególnej,

rzadko posiadanej lub nieposiadanej przez specjalistów w Polsce. Zasadą byłoby powoływanie biegłych z listy, natomiast biegłych spoza listy powoływano by w sytuacji, gdy z przyczyn obiektywnych niemożliwe lub znacznie utrudnione byłoby korzystanie z usług biegłych wpisanych na listę biegłych. Do biegłych ad hoc nie miałyby zastosowania przepisy ustawy, z wyjątkiem przepisów określających warunki uzyskania wpisu na listę biegłych, o czym była mowa wcześniej.

Proponuje się też, aby uregulowanie dopuszczające powołanie biegłego ad hoc miało odpowiednie zastosowanie do instytucji naukowych lub specjalistycznych, niewpisanych do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych (art. 4 ust. 2).

W kolejnych propozycjach, krąg biegłych wykonujących obowiązki biegłych związane z dostępem do informacji niejawnych ograniczono do osób dopuszczonych do informacji niejawnych na podstawie ustawy o ochronie informacji niejawnych (art. 7), a tytuł biegły poddano ochronie prawnej (art. 8).

W projektowanym art. 10 ust. 1 określono wymogi konieczne do uzyskania przez osobę fizyczną wpisu na listę biegłych.

Wymóg, w szczególności posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych, niekaralności za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, nieprowadzenia przeciwko niej postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub o przestępstwo skarbowe, zwłaszcza nieposzlakowanej opinii, a ponadto posiadania teoretycznych wiadomości specjalnych w danej dziedzinie, uzupełnionych 5-letnim okresem wykonywania praktyki zawodowej w dziedzinie, w której wnioskodawca będzie wykonywał czynności biegłego – ma zapewnić właściwy poziom fachowy i etyczny osób ubiegających się o uzyskanie prawa do wykonywania czynności biegłego.

Wymóg posiadania nieposzlakowanej opinii będzie sprawdzany przez Policję w drodze wywiadu środowiskowego na wniosek Ministra Sprawiedliwości.

Dotyczyć to będzie osób ubiegających się o wpis na listę biegłych, biegłych ad hoc, osób, o których mowa w art. 31 pkt 2, jak również w razie uzasadnionych wątpliwości co do spełniania wymogów określonych w ustawie przez biegłych wpisanych na listę oraz przez osoby, o których mowa w art. 31 pkt 2, zatrudnione w instytucji naukowej lub specjalistycznej wpisanej do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

W stosunku do osób ubiegających się o wpis na listę biegłych wywiad środowiskowy będzie przeprowadzany w przypadku pozytywnego zakwalifikowania do wpisu na listę biegłych.

Wynik wywiadu środowiskowego będzie w szczególności zawierać zakres zdolności do czynności prawnych wymienionych wyżej osób, informacje o prowadzeniu przeciwko nim postępowania o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe oraz informacje o podleganiu zakazowi wykonywania zawodu w dziedzinie, w której może wykonywać czynności biegłego, dokładne informacje o sytuacji rodzinnej oraz środowisku tych osób, w tym o ich kontaktach ze środowiskami lub osobami, które mogą wpływać na ocenę ich bezstronności jako biegłego oraz ocenę postawy etycznej, a ponadto informacje o stanie majątkowym i źródłach dochodu tych osób oraz o nadużywaniu przez nich alkoholu, środków odurzających, środków zastępczych lub substancji psychotropowych.

Projektowany art. 10 ust. 2 zapobiegnie używaniu przez biegłego tytułu „biegły” poza postępowaniem, w którym został powołany do wydania opinii albo wykonania przewidzianej w ustawie innej czynności.

Lista biegłych byłaby prowadzona przez Ministra Sprawiedliwości

Biegły byłby wpisywany na listę na 5 lat z możliwością ubiegania się o wpis na kolejne 5 lat (art. 15 i 16).

W projektowanym art. 12 ust. 3 na biegłego nałożono obowiązek zgłoszenia zmiany danych objętych wpisem na listę biegłych w terminie 30 dni od dnia, w którym powstały okoliczności uzasadniające zgłoszenie zmiany. Niezgłoszenie zmiany danych objętych wpisem w tym terminie będzie stanowiło, jak się zakłada, podstawę do zawieszenia w wykonywaniu czynności biegłego na czas niezbędny do ich uzupełnienia. Jeżeli jednak biegły w terminie zawieszenia nie uzupełni danych objętych wpisem, zostanie skreślony z listy biegłych.

Podstawowe dziedziny i specjalności, uwzględniane w prowadzonej liście biegłych, regulowane byłyby rozporządzeniem wydanym przez Ministra Sprawiedliwości (art. 23 ust. 2).

Od wniosku o wpis na listę biegłych będzie pobierana opłata w wysokości określonej przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu wykonawczym (art. 17 ust. 2).

Jednak nacisk w projektowanej ustawie położono na ukształtowanie takiego trybu używania wpisu na listę biegłych, który pozwoli uniknąć wpisywania osób przypadkowych, bez kwalifikacji zarówno zawodowych, jak i etycznych oraz zapewni właściwą kontrolę i weryfikację osób ubiegających się o taki wpis, a także osób już wpisanych na listę biegłych.

W szczególności dobrze będzie temu służył obowiązek dołączenia do wniosku o wpis szeregu dokumentów, a wśród nich informacji o wcześniejszym wykonywaniu czynności biegłego wraz z opiniami prezesów sądów okręgowych w okręgach, w których biegły wydawał opinie za okres ostatnich 5 lat oraz rekomendacji właściwej instytucji, samorządu lub stowarzyszenia zawodowego (art. 14 ust. 2 pkt 5 i 6).

Jednak przede wszystkim właściwy dobór biegłych, ale też instytucji naukowych i specjalistycznych, uprawnionych do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy zapewni, jak się zakłada, powołana i działająca przy Ministrze Sprawiedliwości, Komisja Kwalifikacyjna, której szczegółowe zasady powoływania oraz działania określi, w drodze rozporządzenia, Rada Ministrów (art. 18 ust. 6). W skład tej Komisji wejdą przedstawiciele: Ministra Sprawiedliwości, ministrów właściwych do spraw oświaty i wychowania, finansów publicznych, gospodarki, transportu, kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, spraw wewnętrznych, zdrowia, nauki, szkolnictwa wyższego, środowiska, budownictwa, gospodarki wodnej, gospodarki morskiej, pracy, zabezpieczenia społecznego oraz rolnictwa po jednym z każdego resortu.

Zadaniem Komisji Kwalifikacyjnej będzie bowiem nie tylko opiniowanie wniosków o wpis na listę biegłych oraz wniosków o wpis na listę biegłych na kolejne 5 lat, o ile o wydanie takiej opinii wystąpi Minister Sprawiedliwości, ale też ocena wykonywania czynności przez biegłych w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy dokonywana na bieżąco oraz opiniowanie na wniosek Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu biegłego w wykonywaniu czynności biegłego bądź skreślenia biegłego z listy biegłych (art. 18 ust. 1).

Do udziału w pracach Komisji Kwalifikacyjnej będą mogli być zapraszani przedstawiciele samorządów i stowarzyszeń zawodowych oraz instytucji i instytutów, a także, w

razie potrzeby, przedstawiciele innych naczelných organów administracji państwowej (art. 18 ust. 4).

O wpisaniu wnioskodawcy na listę biegłych bądź odmowie wpisu będzie rozstrzygał Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu w tym względzie opinii Komisji Kwalifikacyjnej, przy czym decyzja o odmowie wpisu na listę biegłych nie będzie stanowiła przeszkody do ubiegania się o ponowny wpis na taką listę, pod warunkiem że wniosek taki zostanie złożony po roku od ostatecznej decyzji o odmowie wpisu (art. 20 ust. 1 i 2).

Przesłankami zawieszenia biegłego w wykonywaniu czynności biegłego oprócz, co oczywiste, prowadzenia w sprawie tego biegłego postępowania o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie, prowadzenia postępowania przeciwko biegłemu, w którym można orzec zakaz wykonywania zawodu w dziedzinie, w której biegły wykonuje czynności biegłego, postępowania, w którym można orzec o cofnięciu uprawnień do wykonywania zawodu w dziedzinie, w której biegły wykonuje czynności biegłego albo postępowania o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe, będzie też przesłanka prowadzenia w sprawie tego biegłego postępowania o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe albo stwierdzenie okoliczności wskazujących na nienależyte wykonywanie przez biegłego czynności biegłego, w szczególności opracowania opinii wadliwie lub nierzetelnie, niezgodnie z żądaniem organu prowadzącego postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem, przy czym te dwie ostatnie przesłanki zawieszenia będą przesłankami fakultatywnymi (art. 25 ust. 1 pkt 1-4 oraz ust. 2 pkt 2 i 3).

Podobnie, jako jedną z przesłanek fakultatywnych skreślenia biegłego z listy biegłych wprowadzono przesłankę ważnych powodów, w szczególności – nieuzasadnionej odmowy wydania opinii albo wydania opinii nierzetelnej lub rażąco wadliwej, niezgodnie z zakresem zleconej opinii przez prowadzącego postępowanie lub z niedającym się usprawiedliwić opóźnieniem (art. 27 ust. 2).

Dodać do tego trzeba obligatoryjne przesłanki skreślenia biegłego z listy biegłych, a wśród nich zwłaszcza – prawomocne skazanie za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (art. 27 ust. 1 pkt 1-5).

W projektowanej ustawie została przyjęta zasada, że biegłym, w rozumieniu tej ustawy, nie może zostać osoba prawomocnie skazana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo osoba, przeciwko której jest prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane

z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe. Jeżeli jednak, już po wpisaniu na listę biegłych, przeciwko biegłemu będzie prowadzone postępowanie o przestępstwo, Minister Sprawiedliwości, do czasu prawomocnego wyroku w tej sprawie będzie zawieszał takiego biegłego w czynnościach albo mógł zawiesić, w zależności od wagi czynu, którego biegły się dopuścił. Niewątpliwie poważniejszymi przestępstwami są czyny popełnione z winy umyślnej i w przypadku prowadzenia postępowania przeciwko biegłemu w sprawie o przestępstwo umyślne Minister Sprawiedliwości będzie obligatoryjnie zawieszał biegłego w czynnościach, a w konsekwencji, w przypadku prawomocnego skazania – obligatoryjnie skreślał z listy biegłych. Natomiast przy przestępstwach mniejszej wagi, popełnionych z winy nieumyślnej Minister Sprawiedliwości będzie mógł (w zależności np. od charakteru czynu, jego skutków, także dla prawidłowego wykonywania czynności biegłego w danej specjalności) zawiesić biegłego w wykonywaniu czynności oraz, w konsekwencji, mógł też skreślić biegłego z listy.

Odmowa wpisu na listę, zawieszenie biegłego w wykonywaniu czynności biegłego oraz skreślenie z listy biegłych następowałoby w drodze decyzji administracyjnej, podlegającej zaskarżeniu w trybie przepisów o postępowaniu administracyjnym (art. 20 ust. 1, art. 25 ust. 1 i 2 i art. 27 ust. 1 i 2).

W celu zapewnienia możliwości realizacji w praktyce uprawnienia Ministra Sprawiedliwości do zawieszenia biegłego w wykonywaniu czynności biegłego oraz skreślenia biegłego z listy biegłych, w projekcie wprowadzono obowiązek sygnalizacji o postępowaniach prowadzonych przeciwko osobom wykonującym czynności biegłego, a także o okolicznościach wskazujących na nienależyte wykonywanie przez biegłego czynności biegłego (art. 28 ust. 1 i 2).

W odniesieniu do instytucji naukowych i specjalistycznych projekt również przewiduje prowadzenie przez Ministra Sprawiedliwości ogólnokrajowego wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych (art. 30 ust. 1). Wykaz ten, podobnie jak ogólnokrajowa lista biegłych sądowych, byłby ogłaszany w formie obwieszczenia w dzienniku urzędowym Ministra Sprawiedliwości do dnia 31 marca każdego roku kalendarzowego (art. 30 ust. 2). Od wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych będzie pobierana opłata w wysokości określonej przez Ministra Sprawiedliwości w rozporządzeniu wykonawczym (art. 38 ust. 2).

Zgodnie z projektowaną ustawą, w celu uzyskania wpisu do wykazu instytucje naukowe i specjalistyczne będą musiały spełniać wymogi gwarantujące odpowiedni poziom wydawanych opinii. W szczególności jednostki takie będą musiały posiadać zaplecze kadrowe, organizacyjne, techniczne i laboratoryjno-badawcze pozwalające na samodzielne organizowanie opinii zleconych przez organ prowadzący postępowanie (art. 31). Chodzi o wyeliminowanie występujących w praktyce sytuacji, gdy instytucje naukowe i specjalistyczne podejmują się opracowania opinii – nie mając możliwości ich wykonania, co wiąże się z koniecznością powoływania biegłych spoza tej jednostki i przedłuża czas wydania opinii oraz powiększa jej koszty.

Wykonanie opinii niesamodzielnie będzie jedną z fakultatywnych przesłanek skreślenia instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych (art. 42 ust. 3).

Podobnie jak w przypadku biegłych, przewidziany w projektowanej ustawie tryb postępowania w przedmiocie wpisu do wykazu umożliwia realną kontrolę podmiotów ubiegających się o taki wpis, a następnie wpisanych do wykazu (art. 32-40).

Przede wszystkim dla Komisji Kwalifikacyjnej, działającej także w odniesieniu do instytucji naukowych i specjalistycznych, wprowadza się uprawnienie do dokonania, za zgodą wnioskodawcy, sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno-badawczego, zaś wnioskodawca jest obowiązany udostępnić urządzenia techniczne oraz sprzęt wyposażenia, a także dane o tych urządzeniach i tym sprzęcie, niezbędne do przeprowadzenia sprawdzenia (art. 32 ust. 2). Brak zgody na sprawdzenie albo, mimo wyrażenia zgody, uchylanie się od niego stanowi przesłankę obligatoryjnej odmowy wpisu instytucji naukowej lub specjalistycznej do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych (art. 40 ust. 3 pkt 2).

Pośród fakultatywnych przesłanek zawieszenia w całości lub w części uprawnienia instytucji naukowej lub specjalistycznej do sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy oraz fakultatywnych przesłanek skreślenia z wykazu tych instytucji są także przesłanki wskazujące na nienależyte sporządzanie i wydawanie opinii, jak też nieuzasadniona odmowa jej wydania (art. 41 ust. 2 pkt 4 i ust. 3).

Pozostałe przesłanki zawieszenia oraz skreślenia w odniesieniu do instytucji naukowej lub specjalistycznej wynikają z różnic między biegłym a instytucją naukową lub specja-

listychną. Przykładowo zawieszenie można ograniczyć do określonej dziedziny lub specjalności albo osoby, o której mowa w art. 31 pkt 2 (art. 41 ust. 1 pkt 1-5, ust. 2 pkt 1-4 i art. 42 ust. 1 pkt 1-7 oraz ust. 2 i 3).

Odmowa wpisu do wykazu, zawieszenie uprawnień instytucji naukowej lub specjalistycznej do sporządzania i wydawania opinii oraz skreślenie instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu będzie następowało w drodze decyzji administracyjnej (art. 40-42).

Podobnie jak przy biegłych, w projektowanym art. 43 wprowadza się, odpowiednio, instytucję sygnalizacji.

W rozdziale 4 projekt reguluje zasady wykonywania czynności przez biegłego oraz zasady sporządzania i wydawania opinii przez instytucje naukowe i specjalistyczne.

Biegły oraz osoba upoważniona do wydania opinii w imieniu instytucji naukowej i specjalistycznej byłyby zobowiązane do wykonywania czynności ze szczególną starannością i bezstronnością, doskonalenia kwalifikacji w zakresie swojej specjalności oraz znajomości przepisów prawa regulujących zasady udziału biegłego w konkretnym postępowaniu (art. 44 ust. 1 pkt 1-3).

Projektowana ustawa nakłada też na biegłych oraz instytucje naukowe lub specjalistyczne wpisanych, odpowiednio, na listę biegłych oraz do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych obowiązek prowadzenia dokumentacji dotyczącej wydawanych opinii (art. 45). Jest to uzasadnione tym, że osoby ubiegające się o wpis na listę biegłych oraz biegli ubiegający się o wpis na kolejne 5 lat mają obowiązek dołączyć do wniosku o wpis dokumenty, które mogą mieć wpływ na ocenę ich kwalifikacji oraz dorobku zawodowego.

Osoby takie mogłyby odmówić wydania opinii tylko wtedy, gdy zachodzą przyczyny uzasadniające odmowę, określone w przepisach ustawy, która reguluje dane postępowanie (art. 46).

Istotnym przepisem gwarancyjnym jest projektowany art. 47, który dla biegłego, osoby wykonującej czynności biegłego (biegłego ad hoc) oraz osoby określonej w art. 31 pkt 2, przy wykonywaniu czynności biegłego, przewiduje ochronę prawną przysługującą funkcjonariuszowi publicznemu.

Projekt określa ogólne zasady ustalania wynagrodzenia za wydane opinie (art. 48 i 49), w szczególności biegłemu, biegłemu ad hoc oraz instytucji naukowej lub specjalistycznej, oprócz wynagrodzenia za pracę, będzie przysługiwał zwrot udokumentowanych kosztów zużytych materiałów i innych wydatków niezbędnych do wydania opinii.

Szczegółowe zasady wynagrodzenia określi, w drodze stosownego rozporządzenia, Minister Sprawiedliwości (art. 49 ust. 3).

Przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia organ je przyznający będzie zobowiązany do uwzględnienia m.in. stopnia złożoności opinii oraz warunków, w jakich była ona opracowana. W razie wadliwego, nierzetelnego opracowania opinii lub wydania jej ze znacznym, nieusprawiedliwionym opóźnieniem – wynagrodzenie mogłoby ulec stosownemu obniżeniu, z możliwością odmowy jego przyznania w przypadkach rażących (art. 51 ust. 2).

Dla uniknięcia problemów związanych z wypłacaniem należności za opracowane opinie, projekt nakłada na biegłych oraz instytucje naukowe lub specjalistyczne obowiązek zgłoszenia żądania jej przyznania w terminie 7 dni od zakończenia pracy nad opinią bądź 3 dni po zakończeniu czynności, do udziału w której podmioty te zostały wezwane (art. 50).

W rozdziale 5 wprowadzono zmiany w przepisach obowiązujących oraz przepisy przejściowe i końcowe.

W odpowiednich przepisach Kodeksu postępowania cywilnego oraz Kodeksu postępowania karnego zmieniono treść roty przyrzeczenia biegłego (art. 52 i art. 54 pkt 1). Przy okazji, w art. 290 i 291 K.p.c. (odpowiednio też w art. 307 § 3 K.p.c.) wprowadzono wyrażenie „instytucja naukowa i specjalistyczna”, doprowadzając do zsynchronizowania w tym zakresie procedury karnej i cywilnej (art. 52 pkt 2 i 3).

W art. 58 ust. 1 projekt przewiduje, że osoby posiadające uprawnienia biegłych na podstawie odrębnych przepisów mogłyby wykonywać nadal czynności biegłych do czasu uzyskania wpisu na listę biegłych, jeżeli w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia projektowanej ustawy w życie złożą wniosek o wpis na listę biegłych, natomiast ust. 2 tego przepisu stanowi, że biegły powołany w konkretnym postępowaniu będzie wykonywał czynności biegłego do czasu prawomocnego zakończenia postępowania.

Wejście w życie projektowanej ustawy przewidziano po upływie 9 miesięcy od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem art. 18, który wejdzie w życie, jak się zakłada, po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia. Wcześniejsze wejście w życie art. 18 projektu uzasadnione jest koniecznością utworzenia i ukonstytuowania się Komisji Kwalifikacyjnej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływała ustawa

Projektowana ustawa będzie stosowana przez Ministra Sprawiedliwości, a także podległe temu Ministrowi komórki organizacyjne resortu sprawiedliwości oraz przedstawicieli niektórych innych resortów wchodzących w skład Komisji Kwalifikacyjnej.

Projektowana ustawa będzie wpływała na osoby fizyczne wykonujące czynności biegłego w oparciu o dotychczasowe przepisy, a także na instytucje naukowe i specjalistyczne, które po wejściu w życie ustawy podejmą się sporządzania i wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji

Projektowana ustawa była szeroko konsultowana ze środowiskiem sędziów, prokuratorów, w tym z Sądem Najwyższym, Krajową Radą Sądownictwa, a także Naczelną Radą Adwokacką oraz Krajową Radą Radców Prawnych.

Projektowana ustawa była też konsultowana z organizacjami reprezentującymi biegłych różnych specjalności, w tym Stowarzyszeniem Rzecznawców Samochodowych „Ekspermot”, Polskim Towarzystwem Medycyny Sądowej i Kryminologii, Stowarzyszeniem Rzecznawców Ekonomicznych, Polskim Towarzystwem Kryminalistycznym, Polskim Związkiem Motorowym, Polskim Towarzystwem Gemmologicznym, a także wybitnymi przedstawicielami nauki.

Podmioty powyższe zgłosiły szereg uwag do projektu. Uwagi te miały różny ciężar gatunkowy, poczynając od negacji projektu, a kończąc na propozycjach drobnych poprawek o charakterze redakcyjno-legislacyjnym.

Najistotniejsze nieuwzględnione uwagi zostały przedstawione poniżej.

Nie zostały one uwzględnione z uwagi na to, że pozostawały w sprzeczności z intencją projektu.

- 1) Trudno nie zauważyć w proponowanym projekcie dominującej roli Ministra Sprawiedliwości, która skłania do przekonania, że mamy do czynienia z próbą tworzenia „korpusu urzędniczego” (Polskie Towarzystwo Medycyny Sądowej i Kryminologii).
- 2) Projektowana ustawa o biegłych sądowych praktycznie przenosi tylko dotychczasowe obowiązki i uprawnienia prezesów sądów okręgowych na centralną komisję kwalifikacyjną przy niezmienionych mechanizmach i warunkach w zakresie doboru osób i obowiązującej dokumentacji (Stowarzyszenie Rzecznawców Ekonomicznych).
- 3) Propozycja wprowadzenia centralnej listy biegłych sądowych, na którą będą wpisywani biegli sądowi w procedurze dwustopniowej:

Pierwszy stopień – listy prezesów sądów okręgowych:

- wpisanie na listę prezesa sądu okręgowego następowałoby na podstawie dotychczas obowiązujących mechanizmów i warunków, tj. na podstawie wniosku udokumentowanego odpowiednimi kwalifikacjami teoretycznymi i praktycznymi zgodnie z przyjętym standardem,
- wpisanie na listę prezesa sądu okręgowego byłoby równoznaczne z koniecznością wykonania co najmniej dwóch opinii przyjętych przez sąd w ciągu 12 miesięcy od daty wpisania na listę biegłych prezesa sądu okręgowego,
- nieprzyjęcie przez sąd choćby jednej opinii byłoby równoznaczne ze skreśleniem z listy prezesa sądu okręgowego.

Drugi stopień – centralna lista biegłych sądowych.

Warunkiem wpisania na centralną listę biegłych sądowych byłoby:

- przyjęcie złożonej przez biegłego dokumentacji kwalifikacyjnej przy ubieganiu się o wpis na listę prezesa sądu okręgowego (ewentualnie po wezwaniu biegłego o uzupełnienie dokumentacji),

- zaliczenie wykonanych i przyjętych przez sąd opinii w ciągu pierwszych 12 miesięcy po wpisaniu na listę prezesa sądu okręgowego. (Stowarzyszenie Rzeczników Ekonomicznych).
- 4) Z przedłożonych do oceny projektów wyziera niczym nieuzasadnione przekonanie, że akt prawny może zmienić (usprawnić, poprawić) sytuację w dziedzinie biegłych z zakresu medycyny sądowej (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).
- 5) Rola instytutów oraz instytucji specjalistycznych powinna być wiodąca (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).
- 6) Komisja Kwalifikacyjna, o bliżej nieokreślonym składzie i uprawnieniach, jest nieodpowiednim instrumentem nadzoru merytorycznego nad rekrutacją i działalnością biegłych. Zamiast próby rozwiązania problemu w trybie administracyjnym trzeba biegłych odpowiednio usytuować w systemie funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania oraz stworzyć im odpowiednie warunki do rozwoju i pracy (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).
- 7) Centralizacja procesu akredytacyjnego grozi paraliżem decyzyjnym (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).
- 8) Wpis na listę ministerialną ma sens jedynie w przypadku dziedzin z nadmiarem potencjalnych biegłych, zaś biegli z „deficytowych” specjalności nie odniosą z tego powodu żadnych korzyści (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).
- 9) Z instytucji zależnej wyłącznie od niezawisłego sądu jako władzy konstytucyjnej próbuje się tworzyć grupę osób w pełni zależnych od władzy wykonawczej (uchwała uczestników XII Wrocławskiego Sympozjum Badań Pisma).
- 10) Idea centralizacji wykazu indywidualnych biegłych jest oderwana od rzeczywistości – trudno spodziewać się, aby biegły np. z Przemysła był zainteresowany i miał realne możliwości realizacji zleceń dla sądu np. ze Szczecina (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).

- 11) Niezrozumiałe jest całkowite marginalizowanie w ustawie roli konsultantów. A przecież to właśnie odpowiednio dobrani konsultanci, a nie urzędnicy mają stanowić trzon merytorycznej weryfikacji kandydatów na biegłych (Polskie Towarzystwo Gemmologiczne).
- 12) Jeżeli Komisja Kwalifikacyjna jako organ opiniodawczy ma właściwie wypełniać swoje funkcje, to wyraz „może” w art. 20 ust. 1 i 40 ust. 2 ustawy powinien być skreślony. Proponujemy zapis: „...Przed podjęciem decyzji Minister Sprawiedliwości zasięga opinii Komisji.” (Polskie Towarzystwo Gemmologiczne, prof. dr hab. n. med. Roman Mądro, Stowarzyszenie Rzecznawców Samochodowych „Ekspertmot”, Polski Związek Motorowy).
- 13) Brak kryteriów oceny „wadliwości” lub „nierzetelności” opinii, niejasność zapisu o wykonaniu przez biegłego czynności „niezgodnie z żądaniem organu prowadzącego postępowanie” (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).
- 14) Art. 37 wydaje się zbędny, bowiem instytucje naukowe i specjalistyczne powinny być na tyle znaczące już przy wpisaniu na listę, że potwierdzanie co 5 lat jest niepotrzebne (Stowarzyszenie Rzecznawców Samochodowych „Ekspertmot”).
- 15) Projekt zakłada bezwzględny przymus przyjmowania każdego zlecenia od każdego uprawnionego organu, czyli faktyczny przymus świadczenia pracy bez uwzględniania indywidualnej sprawności danego biegłego i jego rzeczywistych możliwości poświęcenia swego wolnego czasu na wypełnianie tej dodatkowej pracy (prof. dr hab. n. med. Roman Mądro).

Wszystkie zgłoszone propozycje i uwagi zostały poddane szczegółowej analizie. Te uwagi, które były zbieżne z intencją projektodawcy, a miały na celu udoskonalenie projektowanych regulacji prawnych, zostały w projekcie uwzględnione.

3. Wpływ ustawy na sektor finansów publicznych, rynek pracy, konkurencyjność gospodarki i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie wywrze skutków dla rynku pracy, konkurencyjności gospodarki i przedsiębiorczości, w tym dla funkcjonowania przedsiębiorstw. Pozostanie też bez wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

Będzie miała natomiast wpływ na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa.

Skutki dla budżetu państwa

Wstępne szacunki wydatków związanych z wejściem w życie projektowanej ustawy przedstawiają się następująco:

- 1) wydatki związane z doręczeniem w formie przesyłki poleconej decyzji dotyczącej wpisu lub odmowy wpisu na listę biegłych oraz wpisu do wykazu lub odmowy wpisu do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych – 23 423 zł;
- 2) wydatki związane z wynagrodzeniami członków Komisji Kwalifikacyjnej oraz zapraszanych konsultantów – 206 208 zł;
- 3) wydatki związane z kosztami podróży, zakwaterowania i diety – 271 867 zł;
- 4) wydatki związane z uzupełnieniem wniosków – 6 075 zł;
- 5) wydatki na materiały związane z pracą Komisji Kwalifikacyjnej – 75 000 zł;
- 6) wydatki związane z delegowaniem członków Komisji Kwalifikacyjnej do sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażania laboratoryjno-badawczego instytucji naukowych i specjalistycznych – 28 175 zł;
- 7) przygotowanie miejsc pracy dla członków Komisji Kwalifikacyjnej – 112 000 zł;
- 8) wydatki związane z przeprowadzaniem przez Policję wywiadów środowiskowych – nie więcej niż 1 400 000 zł, w tym wydatki na wynagrodzenia nie więcej niż 800 000 zł.

Ogółem wydatki w 2007 r. – nie więcej niż 2 122 748 zł.

Wpływy z tytułu opłaty za wpis na listę biegłych i wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych – 2 562 500 zł.

W powyższej kalkulacji przyjęto założenie, że z uwagi na 9-miesięczny okres vacatio legis oraz stan zaawansowania prac ustawa wejdzie w życie najwcześniej w IV kwartale 2007 r. Założono także, że etaty dla komórki organizacyjnej w Ministerstwie wykonującej zadania polegające na prowadzeniu przez Ministra Sprawiedliwości ogólnopolskiej listy biegłych i ogólnopolskiego wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych zostaną wygospodarowane w ramach posiadanej liczby etatów, bez konieczności zwiększania zatrudnienia.

Skalkulowana wyżej kwota wydatków nie została uwzględniona w limicie części 37 „Sprawiedliwość” na 2007 r. Jednakże z uwagi na priorytetowy charakter zadania, środki na ten cel zostaną wygospodarowane w ramach przeniesień, przez ograniczenie innych wydatków Ministerstwa Sprawiedliwości.

W przypadku kosztów związanych z przeprowadzaniem przez Policję wywiadów środowiskowych w rzeczywistości będą one znacznie niższe od wskazanych wyżej z dwóch powodów. Po pierwsze, wywiad środowiskowy będzie przeprowadzany tylko w stosunku do tych osób ubiegających się o wpis na listę biegłych, które zostały pozytywnie zakwalifikowane do wpisu na listę. Po drugie, osoby, które na podstawie dotychczasowych przepisów uzyskały uprawnienia biegłych sądowych, będą mogły nadal wykonywać czynności biegłego do czasu uzyskania wpisu na listę biegłych, jeżeli w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy złożą wniosek o wpis. Oznacza to, że w 2007 r. tylko stosunkowo niewielka część spośród prognozowanych 17 000 osób, które będą ubiegać się o wpis na listę biegłych, złożą wniosek o wpis (nie więcej niż $\frac{1}{4}$ tej liczby). Dodatkowo z tej liczby istotna liczba kandydatów na biegłych nie zostanie zakwalifikowana do wpisu na listę biegłych. Pozostałe osoby będą sukcesywnie składać wnioski o wpis już w 2008 r.

Powyższa kwota wydatków nie została skalkulowana w budżecie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji na 2007 r.

4. Zainteresowanie pracami nad projektem ustawy

Projekt niniejszej ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej z chwilą przekazania tego projektu do uzgodnień z członkami Rady Ministrów.

Podmioty prowadzące działalność lobbingową w procesie stanowienia prawa nie wykazały zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

Przepisy ustawy są zgodne z ustawodawstwem Unii Europejskiej.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Ewa Ośniecka - Tamecka

Min.EOT²⁷⁹⁸/2006/DP/kma

Warszawa, 16. 11. 2006 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, wyrażona na podstawie art. 2, ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Komitecie Integracji Europejskiej (Dz. U. Nr 106, poz. 494) przez Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej, Panią Ewę Ośniecką - Tamecką, działającą z upoważnienia Przewodniczącego Komitetu Integracji Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedłożonym projektem ustawy (pismo nr RM-10-170-06), pozwalam sobie wyrazić następującą opinię:

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem,

Do uprzejmej wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

GABINET
SEKRETARZA RADY MINISTRÓW

2006 -11- 17

dn.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie wysokości oraz trybu wnoszenia opłat za wpis na listę biegłych

Na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr, poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wysokość opłaty od wniosku osoby fizycznej o wpis na ogólnokrajową listę biegłych sądowych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości, zwaną dalej „listą biegłych” oraz od wniosku o wpis na listę biegłych na okres kolejnych 5 lat wynosi 500 złotych.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, wpłaca się na wskazany rachunek Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji z art. 17 ust 2 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr., poz.).

Projekt określa wysokość opłaty, jaką osoba fizyczna jest obowiązana wnieść od wniosku o wpisanie na ogólnokrajową listę biegłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości, zwaną dalej „listą biegłych”.

W skład tej kwoty wchodzi koszty rozpatrzenia wniosku o wpis na listę biegłych oraz koszty rozpatrzenia wniosku o wpis na tę listę na okres kolejnych 5 lat. W tych dwóch przypadkach koszty rozpatrzenia wniosku ustalono na jednym poziomie – 500 złotych.

Kwota 500 złotych stanowi kalkulację kosztów przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, z możliwością zweryfikowania umiejętności wnioskodawcy, między innymi poprzez zlecenie jej wykonania opinii próbnych.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje powstanie dochodów dla budżetu państwa z tytułu opat ponoszonych przez osoby fizyczne od wniosków o wpis na listę biegłych.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia

w sprawie powołania Komisji Kwalifikacyjnej, organizacji, trybu i sposobu jej działania oraz wynagrodzenia jej członków

Na podstawie art. 18 ust. 6 ustawy z dniao biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr..., poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) tryb i termin zgłaszania członków Komisji Kwalifikacyjnej i konsultantów oraz powoływania i odwoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej, zwanej dalej "Komisją";
- 2) organizację, tryb i sposób działania Komisji, w tym sposób opiniowania przez Komisję wniosków o wpis na listę biegłych, sposób i kryteria oceny wykonywania czynności przez biegłych, a także sposób występowania o zawieszenie biegłego w wykonywaniu czynności albo skreślenie biegłego z listy biegłych;
- 3) wysokość oraz sposób wypłacania wynagrodzenia członkom Komisji oraz konsultantom.

§ 2. W terminie najpóźniej na 30 dni przed końcem kadencji Komisji, ministrowie, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1-17 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, zwanej dalej „ustawą”, wskazują przedstawicieli na następną kadencję Komisji.

§ 3. 1. Przed upływem kadencji, członka Komisji odwołuje się niezwłocznie wskutek niewykonywania obowiązków członka, niezdolności do ich wykonywania albo zrzeczenia się członkostwa.

2. W terminie 30 dni od dnia odwołania członka komisji, właściwy Minister wskazuje nowego przedstawiciela do Komisji, na pozostały okres kadencji.

§ 4. 1. Członkowie Komisji są zobowiązani przy wykonywaniu zadań do poszanowania prawa i słuszych interesów stron.

2. Obowiązkiem członków Komisji jest wykonywanie każdej powierzanej im czynności w sposób zapewniający prawidłową realizację zadań Komisji.

§ 5. 1. Z zastrzeżeniem § 6 ust. 2 pkt 4, Komisja przeprowadza czynności w zespołach liczących trzech członków, wyznaczonych przez Przewodniczącego Komisji.

2. Funkcję przewodniczącego zespołu pełni członek Komisji wyznaczony przez Przewodniczącego Komisji.

§ 6. 1. Do obowiązków Przewodniczącego Komisji należy:

- 1) organizowanie pracy Komisji;
- 2) wyznaczanie zespołów przeprowadzających czynności;
- 3) wydawanie stosownych zarządzeń, a także podejmowanie odpowiednich środków w przypadku stwierdzenia uchybień w pracy Komisji;
- 4) reprezentowanie Komisji na zewnątrz.

2. Przewodniczący Komisji, w szczególności:

- 1) zapoznaje się z pismami wpływającymi do Komisji i wydaje dyspozycje w sprawie dalszego trybu postępowania;
- 2) rozdziela pracę pomiędzy członków Komisji, przestrzegając zasady obciążenia ich pracą zgodnie z ustaleniami Komisji;
- 3) wyznacza terminy posiedzeń zespołów;
- 4) rozpatruje wnioski przewodniczących zespołów o rozszerzenie składu zespołu poprzez powołanie do niego przedstawicieli samorządów i stowarzyszeń zawodowych oraz instytucji i instytutów, a także przedstawicieli naczelnych organów administracji państwowej;

- 5) rozpatruje wnioski przewodniczących zespołów o dokonanie sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno – badawczego, niezbędnego instytucji naukowej lub specjalistycznej do samodzielnego prowadzenia badań i opracowania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 6) deleguje z członków zespołu osobę lub osoby do dokonania sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno – badawczego, niezbędnego instytucji naukowej lub specjalistycznej do samodzielnego prowadzenia badań i opracowania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 7) zapoznaje się z przebiegiem rozpoznawanych spraw;
- 8) kontroluje celowość i zasadność odraczania posiedzeń oraz śledzi bieg spraw;
- 9) podpisuje pisma kierowane na zewnątrz.

3. Przewodniczący Komisji może upoważnić przewodniczących zespołów do podpisywania określonego rodzaju pism.

4. Przewodniczący Komisji przestrzega zasady stałości zespołu przeprowadzającego czynności w danej sprawie, a zmian składu zespołu dokonuje w wyjątkowych sytuacjach.

§ 7. Zastępca Przewodniczącego Komisji:

- 1) zastępuje Przewodniczącego Komisji w razie jego nieobecności;
- 2) wykonuje czynności powierzone mu przez Przewodniczącego Komisji.

§ 8. Obsługę organizacyjną oraz administracyjno – biurową Komisji zapewnia Minister Sprawiedliwości.

§ 9. Zespół przeprowadza czynności w terminie i miejscu wyznaczonym przez Przewodniczącego Komisji.

§ 10. Zespoły, wyznaczone przez Przewodniczącego pracują na posiedzeniach w sprawach:

- 1) opiniowania wniosków o wpis na listę biegłych;
- 2) dokonywania oceny czynności podejmowanych przez biegłego;

- 3) wniosków o zawieszenie biegłego w czynnościach biegłego;
- 4) wniosków o skreślenie biegłego z listy biegłych;
- 5) opiniowania wniosków o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych;
- 6) dokonywania oceny sporządzania i wydawania opinii przez instytucję naukową lub specjalistyczną;
- 7) wniosków o zawieszenie instytucji naukowej lub specjalistycznej w uprawnieniach do sporządzania i wydawania opinii;
- 8) wniosków o skreślenie instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

§ 11. 1. Pracami zespołu kieruje jego przewodniczący.

2. Przewodniczący zespołu czuwa nad prawidłowym i terminowym przebiegiem postępowania oraz informuje uczestników postępowania o ich prawach i obowiązkach.

3. Przewodniczący zespołu w szczególności:

- 1) wydaje zarządzenia w związku z przygotowywanym posiedzeniem oraz w toku postępowania;
- 2) składa imienne wnioski do Przewodniczącego Komisji o potrzebie powołania do udziału w zespole wskazanego przedstawiciela samorządu i stowarzyszenia zawodowego oraz instytucji i instytutów, a także przedstawiciela naczelných organów administracji państwowej;
- 3) składa wnioski do Przewodniczącego Komisji o potrzebie dokonania sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno – badawczego, niezbędnego instytucji naukowej lub specjalistycznej do samodzielnego prowadzenia badań i opracowania opinii w danej dziedzinie i specjalności;
- 4) zapewnia terminowość sporządzania opinii i wniosków dla Ministra Sprawiedliwości.

§ 12. 1. Po przeprowadzeniu postępowania zespół wydaje rozstrzygnięcie w formie opinii lub wniosków dla Ministra Sprawiedliwości, w głosowaniu jawnym, zwykłą większością głosów członków zespołu.

2. Głosowanie tajne może być zarządzane przez przewodniczącego zespołu.

3. W przypadku równej liczby głosów decydujący jest głos przewodniczącego zespołu.

4. Opinie podpisuje przewodniczący zespołu.

§ 13. Z przebiegu posiedzenia zespołu sporządza się protokół, który podpisuje przewodniczący zespołu i osoba sporządzająca protokół.

§ 14. Dokonując oceny wykonywania czynności przez biegłych bierze się pod uwagę rzetelność i terminowość sporządzania opinii.

§ 15. Po przeprowadzeniu postępowania w sprawie wniosku o wpis na listę biegłych oraz wniosków o wpis na listę biegłych na okres kolejnych pięciu lat Komisja sporządza opinię, w której wskazuje, iż wnioskodawca spełnia warunki uprawniające do wpisu na listę biegłych lub wskazuje warunki, których kandydat nie spełnił i z powodu których nie może być wpisany na listę biegłych.

§ 16. Komisja opinię wraz z aktami sprawy przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 30 dni od zakończenia postępowania.

§ 17. 1. W toku postępowań prowadzonych na podstawie ustawy, Komisja z własnej inicjatywy bądź na wniosek organów prowadzących postępowanie, w którym biegły podejmował czynności, może dokonywać oceny tych czynności.

2. W tym celu Komisja może zapoznawać się z opiniami złożonymi przez biegłego, prowadzoną przez biegłego dokumentacją dotyczącą wydawanych przez tego biegłego opinii a także zwracać się do biegłego o przedstawienie informacji dotyczących sposobu pełnienia przez niego czynności przewidzianych w ustawie.

3. Komisja może korzystać z pomocy instytucji uprawnionych do wydawania opinii w dziedzinie, której dotyczy czynność biegłego, a także korzystać z pomocy innych biegłych.

4. Komisja może zwracać się o informacje do organizacji i stowarzyszeń zrzeszających biegłych.

§ 18. 1. Po otrzymaniu zawiadomienia, o którym mowa w art. 28 ustawy, bądź powzięcia informacji o okolicznościach z art. 25 lub art. 27 ustawy Komisja wszczyna postępowanie wyjaśniające.

2. W ramach postępowania wyjaśniającego Komisja może zwrócić się do właściwych organów, instytucji lub osób o przekazanie stosownych informacji.

3. W wypadkach, o których mowa w ust. 1, biegły jest obowiązany złożyć wyjaśnienia przed Komisją, chyba że jest to niemożliwe.

§ 19. 1. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego Komisja wydaje opinię, w której stwierdza czy zaistniały przesłanki z art. 25 lub art. 27 ustawy.

2. W razie stwierdzenia przesłanek, o których mowa w art. 25 lub art. 27 ustawy, Komisja sporządza właściwą opinię i wniosek wraz z aktami sprawy w ciągu 7 dni przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 20. Członkom komisji za każdorazowe posiedzenie zespołu, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej, zaś konsultantom z poza członków Komisji, będącym przedstawicielami samorządów i stowarzyszeń zawodowych, instytucji i instytutów oraz innych naczelných organów administracji państwowej - 130 złotych za godzinę.

§ 21. Wydatki związane z działalnością Komisji, w tym wynagrodzenie dla osób o których mowa w § 14, są pokrywane z części budżetu państwa, której dysponentem jest Minister Sprawiedliwości

§ 22. Komisję powołuje się w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 18 ustawy.

§ 23. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

PREZES RADY MINISTRÓW

Uzasadnienie

Projekt zarządzenia stanowi wykonanie delegacji ustawowej z art. 18 ust. 6 ustawy z dnia ... o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr....., poz.....).

Stosownie do powołanego przepisu projekt rozporządzenia określa tryb i termin zgłaszania członków Komisji Kwalifikacyjnej i konsultantów oraz powoływania i odwoływania członków Komisji Kwalifikacyjnej, organizację tryb i sposób działania Komisji oraz wysokość i sposób wypłacenia wynagrodzenia jej członków oraz konsultantów.

W projektowanej regulacji przewidziano, iż w terminie najpóźniej na 30 dni przed końcem kadencji Komisji, ministrowie o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1-17 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw, wskazują przedstawicieli na następną kadencję Komisji.

Termin powołania pierwszej Komisji uregulowany został w przepisie przejściowym, w § 22 projektu, zgodnie z którym komisję powołuje się w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie art. 18 wymienionej wyżej ustawy.

Odwołanie członka komisji mogłoby natomiast nastąpić niezwłocznie wskutek niewykonywania obowiązków członka, niezdolności do ich wykonywania albo zrzeczenia się członkostwa.

W opisanej powyżej sytuacji właściwy Minister wskazuje nowego przedstawiciela do Komisji, na pozostały okres kadencji.

Zgodnie z projektowaną regulacją Komisja przeprowadzałaby czynności w zespołach liczących trzech członków, wyznaczonych przez Przewodniczącego Komisji, którym byłby członek Komisji wyznaczony przez jej Przewodniczącego. Projekt określa szczegółowe obowiązki Przewodniczącego Komisji, jego zastępcy oraz przewodniczących zespołów.

Zgodnie z projektem zespoły pracują na posiedzeniach w sprawach:

- opiniowania wniosków o wpis na listę biegłych;
- dokonywania oceny czynności podejmowanych przez biegłego;
- wniosków o zawieszenie biegłego w czynnościach biegłego;
- wniosków o skreślenie biegłego z listy biegłych;
- opiniowania wniosków o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych;
- dokonywania oceny sporządzania i wydawania opinii przez instytucję naukową lub specjalistyczną;
- wniosków o zawieszenie instytucji naukowej lub specjalistycznej w uprawnieniach do sporządzania i wydawania opinii;
- wniosków o skreślenie instytucji naukowej lub specjalistycznej z wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

Zgodnie z projektem, w toku postępowań prowadzonych na podstawie ustawy, Komisja z własnej inicjatywy bądź na wniosek organów prowadzących postępowanie, w którym biegły podejmował czynności, może dokonywać oceny tych czynności. W tym celu Komisja może zapoznawać się z opiniami złożonymi przez biegłego, prowadzoną przez biegłego dokumentacją dotyczącą wydawanych przez tego biegłego opinii a także zwracać się do biegłego o przedstawienie informacji dotyczących sposobu pełnienia przez niego czynności przewidzianych w ustawie. Komisja może także korzystać z pomocy instytucji i instytutów uprawnionych do wydawania opinii w dziedzinie, której dotyczy czynność biegłego, a także korzystać z pomocy innych biegłych jak również zwracać się o informacje do organizacji i stowarzyszeń zrzeszających biegłych.

Projekt rozporządzenia reguluje tryb postępowania wyjaśniającego w sprawach zawieszenia i skreślenia biegłego z listy biegłych.

Przepisy projektu rozporządzenia przewidują, iż obsługę organizacyjną oraz administracyjno – biurową Komisji zapewnia Minister Sprawiedliwości.

Projekt rozporządzenia przewiduje, iż członkom komisji za każdorazowe posiedzenie zespołu, przysługuje wynagrodzenie w wysokości 5% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego sędziego sądu okręgowego w pierwszej stawce awansowej, zaś konsultantom z poza członków Komisji, będącym przedstawicielami samorządów i stowarzyszeń zawodowych, instytucji i instytutów oraz innych naczelnich organów administracji państwowej - 130 złotych za godzinę.

Ocena skutków regulacji

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje konieczność rozbudowania właściwej komórki organizacyjnej Ministerstwa Sprawiedliwości, co wpłynie na zwiększenie wydatków budżetowych na etaty pracownicze, obsługę itp.

Rozporządzenie nie będzie miało wpływu na:

1. konkurencyjność zewnętrzną i wewnętrzną gospodarki,
2. na sytuację i rozwój regionalny.

Projekt rozporządzenia poddany zostanie konsultacjom społecznym, poprzez przekazanie go Instytutowi Ekspertyz Sądowych w Krakowie i innym organizacjom w celu zaopiniowania oraz zostanie opublikowany na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości.

Materia rozporządzenia leży poza zakresem spraw regulowanych przez prawo Unii Europejskiej.

Projekt

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

w sprawie podstawowych dziedzin i specjalności biegłych

Na podstawie art. 23 ust. 2 ustawy z dnia ... o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr ..., poz. ...) zarządza się co następuje:

§ 1. Określa się podstawowe dziedziny oraz specjalności biegłych dla potrzeb postępowań prowadzonych na podstawie ustaw, według których prowadzona jest lista biegłych.

§ 2. Wykaz podstawowych dziedzin i specjalności wraz z ich klasyfikacją stanowi załącznik do niniejszego rozporządzenia.

§ 3. Określone w załączniku podstawowe dziedziny i specjalności stosuje się odpowiednio przy prowadzeniu wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie ... dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Załącznik
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia
(Dz. U. Nr.....,poz.....)

Wykaz podstawowych dziedzin i specjalności

1. Nauki humanistyczne i społeczne

1.1 Nauki humanistyczne

- 1.1.1 archeologia**
- 1.1.2 bibliologia**
- 1.1.3 etnologia**
- 1.1.4 filozofia**
- 1.1.5 historia**
- 1.1.6 historia sztuki**
- 1.1.7 językoznawstwo**
- 1.1.8 kulturoznawstwo**
- 1.1.9 literaturoznawstwo**
- 1.1.10 nauki o polityce**
- 1.1.11 nauki o poznaniu i komunikacji**
- 1.1.12 nauki o sztuce**
- 1.1.13 nauki o zarządzaniu**
- 1.1.14 pedagogika**
- 1.1.15 psychologia**
- 1.1.16 religioznawstwo**
- 1.1.17 socjologia**
- 1.1.18 teologia**

1.2 Nauki prawne

- 1.2.1 prawo**
- 1.2.2 prawo kanoniczne**
- 1.2.3 nauka o administracji**

1.3 Nauki ekonomiczne

1.3.1 ekonomia

1.3.2 nauki o zarządzaniu

1.3.3 towaroznawstwo

2. Nauki ścisłe

2.1 Nauki fizyczne

2.1.1 astronomia

2.1.2 biofizyka

2.1.3 fizyka

2.1.4 geofizyka

2.2 Nauki matematyczne

2.2.1 informatyka

2.2.2 matematyka

2.3 Nauki chemiczne

2.3.1 biochemia

2.3.2 biotechnologia

2.3.3 chemia

2.3.4 technologia chemiczna

3. Nauki przyrodnicze

3.1 Nauki biologiczne

3.1.1 biochemia

3.1.2 biofizyka

3.1.3 biologia

3.1.4 biotechnologia

3.1.5 ekologia

3.1.6 mikrobiologia

3.2 Nauki o Ziemi

3.2.1 geofizyka

3.2.2 geografia

3.2.3 geologia

3.2.4 oceanologia

3.3 Nauki rolnicze

3.3.1 agronomia

3.3.2 inżynieria rolnicza

3.3.3 kształtowanie środowiska

3.3.4 ogrodnictwo

3.3.5 rybactwo

3.3.6 technologia żywności i żywienia

3.3.7 zootechnika

3.4 Nauki weterynaryjne

3.5 Nauki leśne

3.5.1 drzewnictwo

3.5.2 leśnictwo

4. Nauki medyczne

4.1 Biologia medyczna

4.2 Medycyna

4.2.1 anestezjologia i intensywna terapia

4.2.2 alergologia

4.2.3 angiologia

4.2.4 audiologia i foniatria

4.2.5 balneologia i medycyna fizykalna

4.2.6 chirurgia dziecięca

4.2.7 chirurgia klatki piersiowej

4.2.8 chirurgia naczyniowa

4.2.9 chirurgia ogólna

4.2.10 chirurgia onkologiczna

4.2.11 chirurgia plastyczna

4.2.12 chirurgia szczękowo-twarzowa

4.2.13 choroby płuc

4.2.14 choroby wewnętrzne

4.2.15 choroby zakaźne

4.2.16 dermatologia i wenerologia

4.2.17 diabetologia

4.2.18 diagnostyka laboratoryjna

4.2.19 endokrynologia

4.2.20 epidemiologia

4.2.21 farmakologia kliniczna

4.2.22 gastroenterologia

4.2.23 genetyka kliniczna

4.2.24 geriatria

4.2.25 ginekologia onkologiczna

4.2.26 hematologia

4.2.27 hipertensjologia

4.2.28 immunologia kliniczna

4.2.29 kardiologia

4.2.30 kardiologia dziecięca

4.2.31 kardiochirurgia

4.2.32 medycyna nuklearna

4.2.33 medycyna paliatywna

4.2.34 medycyna pracy

4.2.35 medycyna ratunkowa

4.2.36 medycyna rodzinna

4.2.37 medycyna sądowa

4.2.38 medycyna sportowa

4.2.39 medycyna transportu

4.2.40 mikrobiologia lekarska

4.2.41 nefrologia

4.2.42 neonatologia

4.2.43 neurochirurgia

4.2.44 neurologia

4.2.45 neurologia dziecięca

4.2.46 neuropatologia

- 4.2.47 okulistyka**
- 4.2.48 onkologia i hematologia dziecięca**
- 4.2.49 onkologia kliniczna**
- 4.2.50 ortopedia i traumatologia narządu ruchu**
- 4.2.51 otorynolaryngologia**
- 4.2.52 otorynolaryngologia dziecięca**
- 4.2.53 patomorfologia**
- 4.2.54 pediatria**
- 4.2.55 położnictwo i ginekologia**
- 4.2.56 psychiatria**
- 4.2.57 psychiatria dzieci i młodzieży**
- 4.2.58 radiologia i diagnostyka obrazowa**
- 4.2.59 radioterapia onkologiczna**
- 4.2.60 rehabilitacja medyczna**
- 4.2.61 reumatologia**
- 4.2.62 seksuologia**
- 4.2.63 toksykologia kliniczna**
- 4.2.64 urologia**
- 4.2.65 pielęgniarstwo**

4.3 Stomatologia

- 4.3.1 chirurgia stomatologiczna**
- 4.3.2 ortodoncja**
- 4.3.3 periodontologia**
- 4.3.4 protetyka stomatologiczna**
- 4.3.5 stomatologia dziecięca**
- 4.3.6 stomatologia zachowawcza z endodoncją**

4.4 Nauki farmaceutyczne

- 4.4.1 analityka farmaceutyczna**
- 4.4.2 bromatologia**
- 4.4.3 farmacja apteczna**
- 4.4.4 farmacja kliniczna**

4.4.5 farmacja przemysłowa

4.4.6 farmacja szpitalna

4.4.7 farmakologia

4.4.8 lek roślinny (zielarstwo)

4.4.9 mikrobiologia i biotechnologia farmaceutyczna

4.4.10 toksykologia

4.5 Ochrona zdrowia

4.4.1 fizjoterapia

4.4.2 fizyka medyczna i inżynieria medyczna

4.4.3 neurologopedia

4.4.4 psychologia kliniczna

4.4.5 zdrowie publiczne

4.4.6 zdrowie środowiskowe

4.6 Nauki o kulturze fizycznej

5. Nauki techniczne

5.1 Architektura i urbanistyka

5.2 Automatyka i robotyka

5.3 Biocybernetyka i inżynieria biomedyczna

5.4 Biotechnologia

5.5 Budowa i eksploatacja maszyn

5.6 Budownictwo

5.7 Elektronika

5.8 Elektrotechnika

5.9 Geodezja i kartografia

5.10 Górnictwo i geologia inżynierska

5.11 Informatyka

5.12 Inżynieria chemiczna

5.13 Inżynieria materiałowa

5.14 Inżynieria środowiska

5.15 Mechanika

5.16 Metalurgia

5.17 Technologia chemiczna**5.18 Telekomunikacja****5.19 Transport****5.20 Włókiennictwo****5.21 Wojskowość****6. Nauki sądowe****6.1 Kryminalistyka****6.1.1 antropologia****6.1.2 balistyka****6.1.3 biologia kryminalistyczna****6.1.4 badania dokumentów****6.1.5 badania wariograficzne (poligraficzne)****6.1.6 daktyloskopia****6.1.7 fizykochemia kryminalistyczna****6.1.8 fonoskopia****6.1.9 mechanoskopia****6.1.10 odorologia****6.1.11 pismoznawstwo****6.1.12 traseologia****6.2 Medycyna sądowa****6.3 Psychiatria i psychologia sądowa****6.3.1 psychiatria sądowa****6.3.2 psychologia sądowa****6.3.2.1 problematyka dorosłych sprawców przestępstw****6.3.2.2 problematyka zeznań świadków****6.3.2.3 problematyka nieletnich i rodziny****6.3.2.4 problematyka postępowań cywilnych****6.3.2.5 problematyka uzależnień****6.3.2.6 problematyka sprawców wypadków komunikacyjnych****6.3.2.7 typowanie nieznanych sprawców**

6.4 Toksykologia sądowa**6.5 Genetyka sądowa****6.6 Informatyka sądowa****6.7 Inżynieria sądowa****7. Sztuka****7.1 Sztuki filmowe****7.2 Sztuki muzyczne****7.2.1 dyrygentura****7.2.2 instrumentalistyka****7.2.3 kompozycja i teoria muzyki****7.2.4 reżyseria dźwięku****7.2.5 rytmika i taniec****7.2.6 wokalistyka****7.3 Sztuki plastyczne****7.3.1 sztuki piękne**

7.3.1.1 malarstwo

7.3.1.2 grafika

7.3.1.3 rzeźba

7.3.2 sztuki użytkowe

7.3.2.1. architektura wnętrz

7.3.2.2. fotografia

7.3.2.3. scenografia

7.3.2.4. wzornictwo

7.3.2.5. konserwacja dzieł sztuki

7.3.2.6. kostiumografia

7.4 Sztuki teatralne**8. Technika****8.1 Automatyka****8.2 Budownictwo i architektura****8.3 Elektronika i elektrotechnika**

8.4 Geodezja

8.5 Informatyka

8.6 Materiałoznawstwo

8.7 Mechanika

8.8 Technologie przemysłowe

8.9 Telekomunikacja

8.10 Transport

9. Rzemiosło i usługi

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji z art. 23 ust. 2 ustawy o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr....., poz.....) i określa podstawowe dziedziny i specjalności, w których prowadzona jest ogólnokrajowa lista biegłych.

Projektowane rozporządzenie dotyczy także instytucji naukowych i specjalistycznych, które są uprawnione, zgodnie z przepisami powołanej ustawy, do wydawania opinii w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy jedynie w określonych dziedzinach i specjalnościach, po uzyskaniu odpowiedniego wpisu do wykazu tych instytucji prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości.

Dotychczas dziedziny i specjalności były określane dość dowolnie przez samych biegłych lub przez prezesów sądów okręgowych, prowadzących listy biegłych. Niejednokrotnie w odrębnych okręgach sądowych te same specjalności były różnie nazywane i klasyfikowane. Niniejsze rozporządzenie ma na celu niezbędne ujednolicenie praktyki w tym zakresie.

Wydzielono dziewięć grup podstawowych dziedzin nauki, techniki, sztuki oraz rzemiosła. W ich obrębie usystematyzowano podstawowe dziedziny oraz specjalności tworząc ich poziomową klasyfikację. Nazwy oraz klasyfikacja dziedzin w zakresie nauki i sztuki uwzględniają między innymi podział na zespoły robocze Rady Nauki Ministerstwa Edukacji i Nauki oraz postanowienia uchwały Centralnej Komisji do spraw stopni i tytułów z dnia 24.10.2005 r. w sprawie określenia dziedzin nauki i dziedzin sztuki oraz dyscyplin naukowych i artystycznych (M.P. Nr 79, poz. 1120).

Nazwy specjalności określono między innymi na podstawie klasyfikacji zawodów i specjalności wyodrębnionych w załączniku do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 8.12.2004 r. (Dz. U. Nr 265, poz. 2644).

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie wysokości oraz trybu wnoszenia opłat za wpis do wykazu instytucji
naukowych i specjalistycznych**

Na podstawie art. 38 ust. 2 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr, poz.....) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wysokość opłaty od wniosku instytucji naukowej lub specjalistycznej, zwanej dalej „instytucją naukową lub specjalistyczną” o wpis do ogólnokrajowego wykazu prowadzonego przez Ministra Sprawiedliwości, zwanego dalej „wykazem instytucji naukowych i specjalistycznych” oraz od wniosku instytucji naukowej lub specjalistycznej o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych na okres kolejnych 5 lat wynosi 5 000 złotych.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, wpłaca się na wskazany rachunek Ministerstwa Sprawiedliwości.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji z art. 38 ust 2 ustawy z dniao biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr...., poz.).

Projekt określa wysokość opłaty, jaką instytucja naukowa lub specjalistyczna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, jest obowiązana wnieść od wniosku o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych, o którym mowa w art. 3 powołanej ustawy.

W skład tej kwoty wchodzi koszty rozpatrzenia wniosku o wpis do ww. wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych oraz koszty rozpatrzenia wniosku o wpis do tego wykazu na okres kolejnych 5 lat. W tych dwóch przypadkach koszty rozpatrzenia wniosku ustalono na jednym poziomie – 5000 złotych.

Kwota 5 000 złotych stanowi kalkulację kosztów przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego, z możliwością sprawdzenia warunków technicznych i organizacyjnych oraz wyposażenia laboratoryjno - badawczego wnioskodawcy, o którym mowa w art. 32 ust 2 powołanej ustawy, a także z możliwością wykonania przez wnioskodawcę opinii próbnych.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia spowoduje powstanie dochodów dla budżetu państwa z tytułu opłat ponoszonych od wniosków o wpis do wykazu instytucji naukowych i specjalistycznych.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia

**w sprawie wysokości i zasad wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących
czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych**

Na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr, poz.), zarządza się co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych;
- 2) wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu medycyny;
- 3) wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu geodezji i kartografii;
- 4) wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych za udział w czynności sądowej;

- 5) wysokość wynagrodzenia biegłych i osób wykonującej czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych w przypadku wezwania do sądu i nieskorzystania z ich usług.

§ 2. Podstawę obliczenia wynagrodzenia biegłego i osoby wykonującej czynności biegłego, zwanego dalej „wynagrodzeniem biegłego”, stanowi kwota bazowa dla członków korpusu służby cywilnej, o których mowa w art. 5 pkt 1 lit. a) ustawy z dnia 23 grudnia 1999 r. o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 110, poz. 1255, ze zm.¹⁾), której wysokość, ustaloną według odrębnych zasad, określa ustawa budżetowa, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. W przypadku gdy ogłoszenie ustawy budżetowej nastąpi po dniu 1 stycznia roku, którego dotyczy ustawa budżetowa, podstawę obliczenia wynagrodzenia biegłego za okres od 1 stycznia do dnia ogłoszenia ustawy budżetowej stanowi kwota bazowa w wysokości obowiązującej w grudniu roku poprzedniego.

3. Jeżeli przepisy poniższe nie stanowią inaczej, wynagrodzenie biegłego za wykonaną pracę wynosi za godzinę pracy od 1,2% do 1,7% podstawy obliczania.

4. W razie szczególnie złożonego charakteru problemu będącego przedmiotem opinii, wynagrodzenie biegłego może być podwyższone w granicach do 50% stawki.

§ 3. Dla biegłego posiadającego tytuł naukowy lub stopień naukowy wynagrodzenie biegłego za godzinę pracy wynosi:

1) profesor	3,7%
2) doktor habilitowany	2,9%
3) doktor	2,4%

podstawy określonej w § 2 ust. 1.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. z 2000 r. Nr 19, poz. 239, z Nr 85, poz. 924 i Nr 154, poz. 1784 i 1799, z 2002 Nr 100, poz. 1080, Nr 74, poz. 676, Nr 152, poz. 1267, Nr 213, poz. 1802 i Nr 214, poz. 1805, z 2003 Nr 166, poz. 1609, Nr 149, poz. 1454, Nr 228, poz. 2256, Nr 199, poz. 1939 i Nr 179, poz. 1750, z 2004 Nr 240, poz. 2407, Nr 273 i poz. 2703, z 2005 Nr 164, poz. 1365 i Nr 249, poz. 2104 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711.

§ 4. 1. Wynagrodzenie biegłego z zakresu medycyny za wykonaną pracę określa się według taryfy stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia, a wynagrodzenia biegłego z zakresu geodezji i kartografii – według taryfy stanowiącej załącznik nr 3 do rozporządzenia.

2. Jeżeli rodzaj wykonanej przez biegłego pracy nie jest wymieniony w taryfie, przy określaniu wynagrodzenia biegłego stosuje się stawkę ustaloną w taryfie za pracę podobną do wykonanej przez biegłego.

3. W razie niemożności określenia wynagrodzenia biegłego według taryfy wymienionej w ust. 1 stosuje się stawkę wynagrodzenia za godzinę pracy.

§ 5. Przewidziane w § 2-4 wynagrodzenie biegłego obejmuje należność za czynności przygotowawcze i badawcze, łącznie z zapoznaniem się z aktami sprawy, oraz za opracowanie opinii wraz z uzasadnieniem.

§ 6. 1. Za udział w czynności sądowej wynagrodzenie biegłego określa się według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy, uwzględniając czas koniecznej obecności biegłego w sądzie lub w innym miejscu, w którym czynność się odbywa.

2. Każdą rozpoczętą godzinę czynności liczy się za pełną.

§ 7. 1 Biegłemu wezwanemu do sądu, również w przypadku nieskorzystania przez sąd z jego usług służy prawo do wynagrodzenia biegłego, które określa się na poziomie 0,5% za godzinę – podstawy określonej w § 2 ust. 1.

2. Wynagrodzenie biegłego, o którym mowa w ust. 1 przyznaje się przy uwzględnieniu tytułu lub stopnia naukowego biegłego, czasu zużytego w związku z wezwaniem, jednak w wysokości nie wyższej niż 70 zł za dobę.

§ 8. W razie wydania opinii przez instytut naukowy lub instytucję specjalistyczną wynagrodzenie tych jednostek za wykonaną pracę określa się według taryfy stanowiącej załącznik nr 2 do rozporządzenia, przy czym stosuje się przepisy § 4 ust. 2 i 3, § 5, § 6 oraz § 7.

§ 9. Jeżeli rozporządzenie ustala dolną i górną granicę stawki wynagrodzenia biegłego, przy określaniu wynagrodzenia należy mieć na uwadze w szczególności, stopień złożoności problemu będącego przedmiotem opinii oraz warunki, w jakich opracowano opinię lub dokonano czynności sądowej.

§ 10. Jeżeli wynagrodzenie biegłego określa się w całości lub w części według stawki wynagrodzenia za godzinę pracy, należy przedstawić sądowi wraz z kalkulacją lub fakturą dwa egzemplarze karty pracy sporządzonej według wzoru ustalonego odrębnie.

§ 11. Należności biegłego i osoby wykonującej czynności biegłego sądowego oraz instytucji naukowej lub specjalistycznej ustala się i przyznaje na podstawie przedstawionych kalkulacji, faktur, rachunków i innych dokumentów sprawdzonych przez głównego księgowego sądu wypłacającego należność lub przez innego pracownika wyznaczonego przez dyrektora lub kierownika finansowego sądu, a w sądzie, w którym nie powołano kierownika finansowego przez prezesa sądu.

§ 12. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254, z późn. zm.²⁾).

§ 13. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem.....

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

²⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1982 r. Nr 43, poz. 283, 1986 r. Nr 30, poz. 154, z 1988 r. Nr 42, poz. 335, z 1989 r. Nr 66, poz. 405, z 1990 r. Nr 62, poz. 364, z 1991 r. Nr 81, poz. 357, z 1992 r. Nr 38, poz. 165, z 1994 r. Nr 31, poz. 115, z 2000 r. Nr 65, poz. 776 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 181 i Nr 54, poz. 566.

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Sprawiedliwości
z dnia2006 r.

Załącznik nr 1

TARYFA WYNAGRODZENIA BIEGLYCH Z ZAKRESU MEDYCyny W POSTĘPOWANIU

Lp.	Określenie czynności	Procent kwoty bazowej dla jednego biegłego
1	2	3
1	Określenie inwalidztwa lub niezdolności do pracy	2,0-8,0
2	Ocena zdolności do odbycia kary pozbawienia wolności	2,8-10,1
3	Stwierdzenie uszkodzeń ciała i ich kwalifikacja, ustalenie czynu nierządowego, stwierdzenie dziewictwa, ciąży, przebytego porodu, zakażenia wenerycznego	1,8-4,1
4	Badanie zdolności do płodzenia, łącznie z badaniem nasienia (w razie konieczności powtórzenia badania, stawkę podwyższa się o 100%)	3,4-5,0
5	Oględziny zewnętrzne zwłok i szczątków ludzkich w miejscu ich znalezienia	3,7-13,5
6	Oględziny zewnętrzne i sekcja zwłok świeżych, w zależności od warunków jej przeprowadzenia, zakresu badań i stanu zwłok	6,3-20,5
7	Oględziny zewnętrzne i sekcja zwłok rozkładających się, przeobrażonych i ekshumowanych, a także wykonywane w warunkach wyjątkowo trudnych	8,8-27,2
8	Badanie stanu zdrowia psychicznego: 1) w warunkach ambulatoryjnych bez pisemnej opinii 2) w warunkach ambulatoryjnych z pisemną opinią 3) w warunkach szpitalnych z pisemną opinią	1,8-4,4 4,8-10,1 11,5-24,4
9	Badanie psychologiczne: 1) w warunkach ambulatoryjnych bez pisemnej opinii 2) w warunkach ambulatoryjnych z pisemną opinią 3) w warunkach szpitalnych z pisemną opinią	1,8-4,4 4,8-10,1 11,5-24,4
10	Badanie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu: 1) w warunkach ambulatoryjnych bez pisemnej opinii 2) w warunkach ambulatoryjnych z pisemną opinią 3) w warunkach szpitalnych z pisemną opinią	1,8-4,4 4,8-10,1 11,5-24,4
11	Wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy	4,8-20,4

Załącznik nr 2

**TARYFA WYNAGRODZENIA INSTYTUTÓW NAUKOWYCH LUB INSTYTUCJI
SPECJALISTYCZNYCH W POSTĘPOWANIU**

Lp.	Określenie czynności	Procent kwoty bazowej
1	2	3
	I. Badania laboratoryjne	
1	1. Badanie krwi w sprawie o ustalenie ojcostwa, poszerzone o układy grupowe ACP, PGM, ESD - jednej osoby	8,9
	2. Badanie dodatkowe układów GPT, GLO, GC, AK, ADA, Fy, Tk, Ss, P - jednej osoby - za każdy układ	0,9
	3. Badanie dodatkowe HLA - jednej osoby	15,9
2	Badanie grup krwi świeżej - w zależności od ilości oznaczonych układów grupowych	1,1-18,4
3	Badanie grup krwi rozłożonej - w zależności od ilości oznaczonych układów grupowych	2,0-30,7
4	Badanie śladów krwi i innych substancji biologicznych:	
	1) oględziny jednego dowodu rzeczowego oraz wstępne badanie śladów (metodą widmową i innymi)	2,1-2,9
	2) badanie metodami serologicznymi przynależności gatunkowej plam krwi i innych substancji biologicznych jednego gatunku i na jednym dowodzie	2,6
	3) badanie przynależności grupowej śladów krwi i innych substancji biologicznych na jednym dowodzie rzeczowym:	
	a) w układzie ABO	2,9
	b) za każdy następny układ grupowy	1,2
	4) badanie śladów krwi w celu orzeczenia źródła krwawienia lub czasu powstania śladów	3,6
	5) inne badania biologiczne: oznaczenie płci w śladach krwi i innych substancjach biologicznych, oznaczanie czasu powstania takich śladów, ustalanie wieku osobnika na podstawie zawartości hemoglobiny płodowej w składzie krwi i inne badania umożliwiające identyfikację indywidualną śladu biologicznego - na jednym dowodzie rzeczowym	5,0
5	Badanie plam nasienia (fizykalne, chemiczne, krystalograficzne, mikroskopowe, serologiczne) na jednym dowodzie rzeczowym	4,4-6,2
6	1. Badanie makroskopowe, mikroskopowe i mikrometryczne włosów dowodowych i porównawczych lub identyfikacja włókien i włosów - jednej osoby	2,1-5,6
	2. Oznaczenie płci na podstawie badania włosów (metodami fluorescencji albo chromatyny płciowej) lub oznaczenie grupy krwi na tej podstawie - jednej osoby	1,4-2,9
7	Badanie identyfikacyjne materiału biologicznego (mechanoskopia, mikroskopia porównawcza, badanie na obecność jonów metali, superprojekcja itp.)	2,7-9,7
8	Badanie śladów i uszkodzeń postrzałowych:	
	1) bez strzałów próbnych	2,9

	2) ze strzałami próbnymi	5,0
9	Badanie histologiczne wycinków jednego narządu ciała	0,9
10	Badanie krwi na obecność tlenku węgla (hemoglobiny tlenkowowęglowej): 1) badanie jakościowe 2) badanie ilościowe	0,9 2,0
11	1. Badanie krwi na obecność alkoholu: 1) metodą Widmarka 2) za każdą inną metodę 2. Badanie wydychanego powietrza na obecność alkoholu przy użyciu nowych technik badawczych (np. aparatu „Alkomat” lub „Alcotest”)	1,4 2,6-2,9 2,9
12	1. Badanie narządów ciała na obecność trucizn ¹⁾ : 1) trucizny lotne z parą wodną - wielokierunkowe badania jakościowe 2) trucizny lotne - oznaczenie ilościowe - stawka wymieniona w pkt 1 ulega zwiększeniu o 3) wolne kwasy i zasady, trujące reszty kwasowe - wielokierunkowe badania jakościowe 4) oznaczenie ilościowe trucizny z grupy wymienionej w pkt 3 - stawka ulega zwiększeniu o 5) trucizny metaliczne - wielokierunkowe badania jakościowe 6) oznaczenie ilościowe trucizny z grupy wymienionej w pkt 5 - stawka ulega zwiększeniu o 7) trucizny organiczne naturalne i syntetyczne - przeprowadzenie wielokierunkowego toku badań 8) identyfikacja trucizny wyosobnionej w toku badań wymienionych w pkt 7 9) ilościowe oznaczenie zidentyfikowanej trucizny wymienionej w pkt 8 - stawka ulega zwiększeniu o 2. Badanie narządów ciała na obecność trucizn ukierunkowane (tj. z określeniem poszukiwanej trucizny) jakościowe lub ilościowe 3. Badanie chemiczno-toksykologiczne substancji chemicznej w celu jej zidentyfikowania	7,1-9,2 3,5-11,2 4,4-7,9 4,4-9,2 20,5-26,5 2,1-6,5 28,6-32,7 4,4-32,7 ²⁾ 2,1-11,2 7,1-26,5 ²⁾ 3,5-26,5 ²⁾
13	Wykonanie prób biologicznych (na zwierzętach lub roślinach) z wyodrębnioną trucizną	2,1-6,9
14	Badania botaniczne i farmakognostyczne trucizn roślinnych (identyfikacja części roślin i grzybów)	5,0-9,6
	II. Badania osób żyjących	
1	Określenie inwalidztwa lub niezdolności do pracy	3,5-13,6
2	Ocena zdolności do odbycia kary pozbawienia wolności	2,9-11,2
3	Stwierdzenie uszkodzeń ciała i ich kwalifikacja, stwierdzenie dziewictwa, ciąży, przebytego porodu, zakażenia wenerycznego, ustalenie czynu nielegalnego itp.	2,9-6,3
4	Badanie antropologiczne jednej osoby, łącznie z dokumentacją fotograficzną, w sprawie o ustalenie ojcostwa	13,6
5	Badanie stanu zdrowia psychicznego: 1) w warunkach ambulatoryjnych bez pisemnej opinii 2) w warunkach ambulatoryjnych z pisemną opinią	1,8-4,4 4,8-10,1

	3) w warunkach szpitalnych z pisemną opinią	11,5-24,4
6	Badanie psychologiczne: 1) w warunkach ambulatoryjnych bez pisemnej opinii 2) w warunkach ambulatoryjnych z pisemną opinią 3) w warunkach szpitalnych z pisemną opinią	1,8-4,4 4,8-10,1 11,5-24,4
7	Badanie zdolności do płodzenia, łącznie z chemicznym i mikroskopowym badaniem nasienia (w razie konieczności powtórzenia badania nasienia, stawkę podwyższa się o 100%)	4,4-6,2
	III. Badania sekcyjne	
1	Oględziny zewnętrzne zwłok i szczątków ludzkich w miejscu ich znalezienia	4,4-15,1
2	Oględziny zewnętrzne i sekcja zwłok świeżych, w zależności od warunków jej przeprowadzenia, zakresu badań i stanu zwłok	7,7-23,0
3	Oględziny zewnętrzne i sekcja zwłok rozkładających się, przeobrażonych i ekshumowanych, a także wykonywane w warunkach wyjątkowo trudnych	10,6-30,7
4	Maceracja kości i ich rekonstrukcja: 1) przygotowanie kośćca do maceracji, jego maceracja (w razie maceracji kompletnego szkieletu, stawka w górnej wysokości) 2) rekonstrukcja kompletnego szkieletu	8,0-24,4 7,7-107,5
	IV. Inne czynności	
1	Wydanie opinii wyłącznie na podstawie akt sprawy	4,8-20,4
2	Sporządzanie dokumentacji fotograficznej osób żyjących, zwłok i dowodów rzeczowych: za jedno ujęcie (format 10x15 cm)	 0,1

- 1) Wymienione w tej pozycji wysokości stawek odnoszą się do badania jednego narządu. Przy równoległym badaniu drugiego i następnych narządów (lub materiałów) w tej samej sprawie wysokość stawek obniża się o 20%.
- 2) Dopuszcza się możliwość podwyższenia stawek (do 50%) w wypadkach uzasadnionych szczególnymi trudnościami (np. mało znane i rzadko spotykane substancje trujące, materiał z ekshumacji).

Załącznik nr 3

**TARYFA WYNAGRODZENIA ZA TYPOWE CZYNNOŚCI TECHNICZNE
BIEGŁYCH SĄDOWYCH Z ZAKRESU GEODEZJI I KARTOGRAFII**

Lp.	Określenie czynności	Jednostka	Procent kwoty bazowej za jednostkę
1	2	3	4
1	Badanie ksiąg wieczystych oraz akt w archiwach państwowych: 1) za pierwszą księgę lub akta 2) za każdą następną księgę lub akta	nieruchomość nieruchomość	2,9 1,4
2	Wyciągi danych z operatu ewidencji gruntów: - sporządzenie wypisu z rejestru gruntów: 1) za pierwszą działkę 2) za każdą następną działkę - sporządzenie wypisu z rejestru gruntów i wyrys z mapy ewidencyjnej wraz z rozliczeniem powierzchni działek wykazanych w księgach wieczystych: 3) za pierwszą działkę 4) za każdą następną działkę	 działka działka działka działka	 1,1 0,1 20,7 2,1
3	Uzyskanie niezbędnych danych z państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego: 1) do 4 punktów granicznych i osnowy geodezyjnej 2) za każdy następny punkt graniczny i osnowy geodezyjnej	 ryczałt punkt	 4,4 0,3
4	Ustalenie granic nieruchomości: 1) ustalenie granic do 4 punktów granicznych 2) za każdy następny punkt graniczny na podstawie danych geodezyjno-kartograficznych 3) za każdy następny punkt graniczny na podstawie oświadczeń stron	 ryczałt punkt punkt	 27,7 2,1 0,9
5	Pomiar sytuacyjny i opracowanie jego wyników oraz sporządzenie mapy: 1) dla powierzchni do 0,50 ha 2) dla powierzchni powyżej 0,50 do 1,00 ha 3) dla powierzchni powyżej 1,00 ha do 3,00 ha 4) dla powierzchni powyżej 3,00 ha do 5,00 ha 5) za każdy następny hektar	 ryczałt ryczałt ryczałt ryczałt 1 ha	 48,9 61,5 73,6 91,4 10,9
6	Podział nieruchomości:		

	- opracowanie wstępnego projektu podziału na kopii mapy: 1) podział na dwie działki 2) za każdą następną działkę - obliczenie i wyznaczenie w terenie projektu podziału: 3) podział na dwie działki 4) za każdą następną działkę	ryczałt działka ryczałt działka	13,6 2,1 61,5 6,9
7	Inne prace geodezyjno-kartograficzne: - skartowanie i opisanie na mapie granic ustalonych w postępowaniu rozgraniczeniowym: 1) do 4 punktów granicznych 2) za każdy następny punkt graniczny - skartowanie i opisanie na mapie projektu podziału nieruchomości: 3) podział na dwie działki 4) za każdą następną działkę 5) za pomiar i sporządzenie szkicu sytuacyjnego do różnych celów stosuje się stawki określone pod lp. 5 z zastosowaniem współczynnika 0,5.	ryczałt punkt ryczałt działka -	9,2 1,4 23,0 2,1 -

Uwagi:

1. Stawki określone w taryfie nie obejmują kosztów transportu, wynagrodzenia za czas przejazdów oraz kosztów robocizny fizycznej.
2. Kwoty należności biegłego z tytułu wykonania pracy geodezyjnej i kartograficznej oblicza się jako sumę stawek za faktyczne czynności niezbędne do opracowania dokumentacji technicznej oraz opinii dla sądu.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji z art. 49 ust. 3 ustawy z dnia o biegłych w postępowaniu sądowym oraz w innych postępowaniach prowadzonych na podstawie ustaw (Dz. U. Nr, poz.).

Projektowane rozporządzenie określa wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych, wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych z zakresu medycyny, z zakresu geodezji i kartografii, wysokość i szczegółowe zasady wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych za udział w czynności sądowej, jak również wysokość wynagrodzenia biegłych i osób wykonujących czynności biegłego oraz instytucji naukowych lub specjalistycznych w przypadku wezwania do sądu i nieskorzystania z ich usług.

Projektowane rozporządzenie zastępuje rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzania dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254, z późn. zm.³⁾).

³⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1982 r. Nr 43, poz. 283, 1986 r. Nr 30, poz. 154, z 1988 r. Nr 42, poz. 335, z 1989 r. Nr 66, poz. 405, z 1990 r. Nr 62, poz. 364, z 1991 r. Nr 81, poz. 357, z 1992 r. Nr 38, poz. 165, z 1994 r. Nr 31, poz. 115, z 2000 r. Nr 65, poz. 776 oraz z 2001 r. Nr 16, poz. 181 i Nr 54, poz. 566.